

Dr. Kiss János - Dr. Tátrai Tünde

**Fenntartható közbeszerzés –
kérdőíves felmérés eredményei a magyar közbeszerzésről¹**

TM 105. sz. műhelytanulmány

BCE VÁLLALATGAZDASÁGTAN INTÉZET
VERSENYKÉPESSÉG KUTATÓ KÖZPONT

¹ A műhelytanulmány a TÁMOP-4.2.1.B-09/1/KMR-2010-0005 azonosítójú projektje, *A nemzetközi gazdasági folyamatok és a hazai üzleti szféra versenyképessége* címet viselő alprojektjének kutatási tevékenysége eredményeként készült.

Tartalomjegyzék

ÁBRÁK JEGYZÉKE	3
ÖSSZEFOGLALÓ	4
SUMMARY	4
1. A KUTATÁS CÉLJA, KAPCSOLÓDÁSA A VERSENYKÉPESSÉGHEZ	5
2. A MINTA JELLEMZÉSE, MÓDSZERTAN.....	7
3. A FELMÉRÉS EREDMÉNYE	9
A közbeszerzési piac fejlettsége, a közbeszerzés hatékonysága	9
Fenntartható közbeszerzés.....	17
Verseny.....	19
Etika, korrupció	21
Információszerzés, elektronikus közbeszerzés	25
Célrendszer.....	28
4. ÖSSZEFOGLALÓ	29
FELHASZNÁLT IRODALOM:	30
MELLÉKLET: A FENNTARTHATÓ KÖZBESZERZÉS-KUTATÁS KÉRDŐÍVE.....	31

Ábrák jegyzéke

1. számú ábra	Versenyző célok a magyar közbeszerzés szabályozási rendszerében	7
2. számú ábra	Kutatási kérdés: A közbeszerzést milyen jellegű kérdésnek tartja?.....	9
3. számú ábra	Kutatási kérdés:.....	11
4. számú ábra	Kutatási kérdés: Milyen mértékűnek tartja a jogorvoslati eljárás megindításának költségét?.....	12
5. számú ábra	Kutatási kérdés: Hogyan lehet növelni a közbeszerzés hatékonyságát?	13
6. számú ábra	Kutatási kérdés: Melyek a szűk keresztmetszetek, leggyengébb pontok, problémás területek a hazai közbeszerzésben	14
7. számú ábra	Kutatási kérdés: Milyen mértékben felkészültek a piac szereplői, ismerik lehetőségeiket, szabályozási környezetet, gyakorlatot.....	15
8. számú ábra	Kutatási kérdés: Milyen mértékben érvényesül a projektszemlélet a közbeszerzésben, azaz projektként kezelik-e az eljárás előkészítését, lebonyolítását vagy az ajánlattétel elkészítését, ahol együttműködnek a különböző szakterületek képviselői?.....	16
9. számú ábra	Kutatási kérdés: Hogy mennyire lehet a közbeszerzés akadály a innovációnak	17
10. számú ábra	Kutatási kérdés: Mennyire tekinthető közbeszerzésünk "szociálisan érzékenynek", azaz pl. a részszempontok, beszerzési tárgyak kialakításánál Ön szerint mennyiben veszik figyelembe az ajánlatkérők a szociális szempontokat?	18
11. számú ábra	Kutatási kérdés: Mennyire tekinthető közbeszerzésünk „zöldnek”, azaz pl. a részszempontok, beszerzési tárgyak kialakításánál Ön szerint mennyiben veszik figyelembe az ajánlatkérők a környezetvédelmi szempontokat?.....	19
12. számú ábra	Kutatási kérdés: A közbeszerzés milyen mértékben hagyja érvényesülni a piaci folyamatokat.....	20
13. számú ábra	Kutatási kérdés: Támogatja vagy gátolja a közbeszerzés a versenyt?.....	20
14. számú ábra	Kutatási kérdés: Véleménye szerint milyen mértékben tudja gátját szabni a közbeszerzési szabályozás a tisztességtelen versenynek (alkalmatlan ajánlattevők kiszűrése, ajánlattevő jogtalan előnyben részesítése, korrupció)?.....	21
15. számú ábra	Kutatási kérdés: Mennyire tekinthető a közbeszerzési piac szereplőinek viselkedése etikusnak?.....	22
16. számú ábra	Kutatási kérdés: Mely területeket tekint korrupciós fertőzöttség szempontjából kiemelkedőnek hazánkban?.....	22
17. számú ábra	Kutatási kérdés: Mely területeket tekint korrupciós fertőzöttség szempontjából kiemelkedőnek hazánkban?.....	23
18. számú ábra	Kutatási kérdés: A közbeszerzési eljárás melyik elemét, részét milyen mértékben tartja korrupció szempontjából kockázatosnak!.....	24
19. számú ábra	Kutatási kérdés: Mi a véleménye a közbeszerzési kultúráról? Megfelelően viselkednek-e a piaci szereplők?	24
20. számú ábra	Kutatási kérdés: Milyen mértékben informáltak a piaci szereplők a szabályozás módosulásáról, az európai trendekről?	25
21. számú ábra	Kutatási kérdés: az elektronikus közbeszerzésre mennyire nyitottak a közbeszerzési piac szereplői	26
22. számú ábra	Kutatási kérdés: Véleménye szerint milyen mértékben alkalmas a hazai közbeszerzési piac elektronikus beszerzési technika (elektronikus ajánlattétel, e-aukció, e-katalógus, dinamikus beszerzési rendszer) alkalmazására?.....	27
23. számú ábra	Kutatási kérdés: szükséges-e a közbeszerzési eljárások közvetlen ellenőrzése?..	27
24. számú ábra	Kutatási kérdés: Rendezze fontossági sorrendben az alábbi célokat!.....	28

Összefoglaló

A kutatók a 2000-es évek eleje óta foglalkoznak a közbeszerzés és a versenyképesség kapcsolatával. A két terület közötti összefüggés egyértelmű, melyet vizsgálatainak is megerősítenek.

Az Európai Unió tagállamainak jogalkotón folyamatos a nyomás, hogy a közbeszerzést különböző célokra használják fel. Mindez segít a közbeszerzés értelmezési körének kitágításában, de felhívja a figyelmet arra, hogy a jogalkotóknak elsősorban néhány kiemelt témára kell összpontosítaniuk. A közpénz hatékony elköltése ugyanis gyakran feledésbe merül olyan célok, mint a KKV-k támogatása, munkanélküliség csökkentése vagy a válság megoldása mellett a közbeszerzés felhasználásával.

Munkánk során egy korábban 2006-tól, 2007, 2009-ben fokozatosan fejlesztett kérdőív lekérdezését követően elemeztük annak tartalmát. Az új kutatások projekt folytatja a magyar közbeszerzési piac vizsgálatát, olyan területekre fókuszálva, mint a fenntarthatóság, hatékonyság, verseny és korrupció.

Az elemzés rávilágít arra, hogy hazai esetek és kutatási eredmények alapján a magyar közbeszerzésnek orientáltabbnak kell lennie, és sokkal inkább a hatékonysággal és az átláthatósággal kellene foglalkoznia.

Kulcsszavak: közbeszerzés, KKV, versenyképesség, fenntarthatóság, korrupció, átláthatóság

Summary

(Sustainable Public Procurement)

Researchers have focused on the relation between public procurement and competitiveness since the early 2000s. The relation between corporate competitiveness and public procurement is beyond doubt, evidenced by our research findings.

There is growing pressure on the legislators of EU Member States to use public procurement for certain purposes. This helps to widen the scope of procurement, but the regulators have to focus on several priorities. Efficiency in spending public money is often forgotten in public procurement priorities favouring SMEs, reducing unemployment or solving the crisis by cutting back on public procurement.

We had analyzed a database generated on the basis of a questionnaire survey with a similar theme in 2006, 2007 and 2009. The new research project continues to examine the Hungarian public procurement market, focusing on the issues of sustainability, efficiency, competition and corruption.

As the paper points out based on Hungarian case studies and researches - public procurement should be better oriented and should focus on primary issues, such as efficiency and transparency.

Keywords: public procurement, SME, competitiveness, sustainability, corruption, transparency

1. A kutatás célja, kapcsolódása a versenyképességhez

A Budapesti Corvinus Egyetem 2011. évben folytatta közbeszerzés-kutatását, melynek keretében a 2006. és 2007., 2009. évi eredmények továbbgondolására és továbblépési, fejlődési lehetőségek megfogalmazására nyílt lehetőség.

Ezt a kutatási anyagot foglalja össze röviden tanulmányunk, melynek alapjául szolgáló kérdőívünk a www.kozbeszskut.hu honlapon több mint százan töltötték ki. A téma aktualitását a szociális és környezetvédelmi, továbbá hatékonysági szempontok előtérbe kerülése adja a közbeszerzésben. Ezért 2011-ben a hívószó a fenntartható közbeszerzés volt, mely kifejezetten a közbeszerzést különböző célokra felhasználni kívánó álláspontra kíván reflektálni és megismerni a piaci szereplők véleményét a kérdésről. Mivel a GDP közel 5%-nak elköltéséről beszélünk², ezért makrogazdasági versenyképességünk javításának egyik feltétele, hogy a közpénzek elköltése során minél átláthatóbb és értelmesebb, hatékonyabb módon történjen mindez.

Aggodalomra ad okot, hogy a hazai adatbázisok a közbeszerzésről nagyon eltérő alapstatisztikákkal rendelkeznek a piacon elköltött pénz mennyiségét illetően. A fenntartható és modernizálható közbeszerzés egyik alappillére, hogy adatokkal rendelkezünk olyan tartalmi kérdésekről, hogy ki mit mire költ a közbeszerzésben hazánkban. Amennyiben a közeljövőben valóban elérhetőek lesznek a vonatkozó adatok³, biztosabban tudunk képek kapni a közbeszerzési költségek milyenségéről és összehasonlíthatjuk a profitorientált szféra vagy az Európai Unió tagállamainak közbeszerzési eredményeivel.

A fenntarthatóság tehát értelmezését tekintve is bővül és jelentését tekintve a közbeszerzési piac versenyképességét hivatott fejleszteni. Gondolunk itt például olyan nehezen számszerűsíthető kérdésekre, mint a jogorvoslati eljárást indító igazgatási szolgáltatási díj mértéke, mely a válaszadók szerint elrettentő módon magas, vagy az erőforrást nyújtó szervezet – hazai jogalkotótól független – szabályozásának tarthatatlanságára. A válságban való túlélést tehát a közbeszerzési piaci is megsejtenedi, amiből kivezető út a kreatív beszerzési megoldások alkalmazásától, az innováció támogatásán túl az adminisztrációs költségek csökkentése és a minél nagyobb nyilvánosság lenne. Így képes a közbeszerzési piac értéket termelni és támogatni a GDP növekedését hazánkban.

² Jelenleg is folyamatos viták folynak hazánkban arról, hogy valójában a GDP %-ban mekkora a közbeszerzési piac költségének mértéke évente. Az Európai Unió tagállamainak átlaga 10% fölött van.

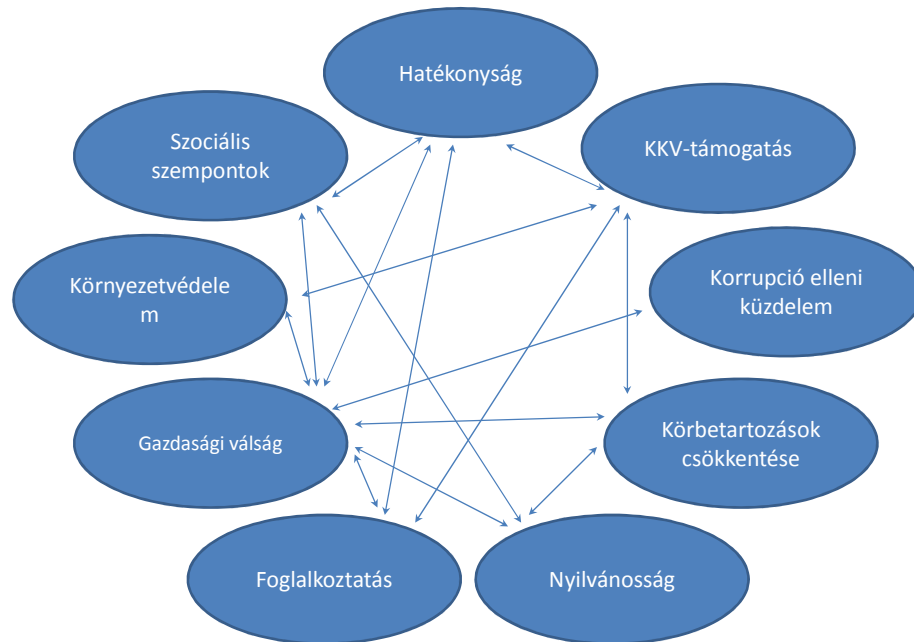
³ A Közbeszerzési Hatóság honlapjának tanúsága szerint jelenleg is fejlesztés alatt van egy olyan megoldás, mely közvetlenül kutathatóvá, elemezhetővé tenné a közbeszerzési adatokat hazánkban. www.kozbeszerzes.hu

Az új közbeszerzési irányelv-tervezetek és az Európai Unió közbeszerzési útmutatói egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a közbeszerzés gazdaságpolitikai eszközként történő felhasználására. A közbeszerzés keretein belül támogatjuk a kis és középvállalkozásokat, tompítjuk a válságot, csökkentjük a körbetartozásokat, csökkentjük a munkanélküliséget. Ebben a bonyolult célrendszerben a közbeszerzés egyrészt felértékelődik, másrészt számolnunk kell azzal, hogy a közpénz-költés során nem feltétlenül a hatékonysági kritérium kerül az első helyre, amely a vásárolt áruk és szolgáltatások minőségét, tartalmát, hasznosulását befolyásolja. Áttételesen tehát mind a hazai vállalkozások, mind az ajánlatkérők, az általuk beszerzett termékek, szolgáltatások, realizált beruházások révén hatást gyakorolnak a hazai vállalkozások versenyképességére.

Ezt támasztja alá Caldwell N. et al. (2005)⁴, reflektálva a 2003-ban megrendezésre került Nemzetközi Közbeszerzési Konferencián elhangzottakra és Knight et al. 2003-as művére, mikor a közbeszerző szervezetek versenyző piacokra gyakorolt hatásáról beszél. Az általános feltáró jellegű szakcikkeket több specializált követi, mely a közbeszerzés és verseny kapcsolatát érinti. Ezek közül témánkhoz leginkább a közbeszerzés és innováció kapcsolatáról szóló Edler J. – Georghiou L. (2007) cikk kapcsolódik, mely a keresleti oldal meghatározó szerepéről szól az innováció elősegítésével kapcsolatban. Mivel a közbeszerzésben különösen a meghatározó, nagy közbeszerző szervezetek súlya nagy, képesek saját beszerzési igényeik meghatározása során az innovációs serkenteni és ezzel áttételesen a versenyképességet is növelni makrogazdasági szinten. A szerzőpáros szerint a közbeszerzés az egyik kulcseleme a keresletorientált innovációs politikának, sőt arra a következtetésre jut, hogy az innovációs politika egyik fokmérője, hogy egy állam milyen feltételeket teremt a közbeszerzésben annak elősegítésére. Egyértelműen kimondja, hogy vannak olyan egyéb célok, melyek ellentétes hatást érnek el. Hasonló következtetésre jutottunk a magyar közbeszerzés vonatkozásában, s tártuk fel azokat az ellentétes célokat, melyek együttes alkalmazása hatásuk csökkenéséhez és a szempontok fokozatos eliminálódásához vezet. A 2012-ben Settle-ben megrendezésre kerülő Nemzetközi Közbeszerzési Konferencián tehát Knight et al. nyomán folytatjuk a közbeszerzés, mint gazdaságpolitikai eszköz alkalmazásának feltárását és értelmes javaslatok megtételét a magyar közbeszerzésben.

⁴ Caldwell et al. (2005)

1. számú ábra Versenyző célok a magyar közbeszerzés szabályozási rendszerében⁵⁶

3

Ehhez segít hozzá minket jelen kutatás, ahol a piaci fejlettség, hatékonyság, fenntarthatósági szempontok érvényesülése mellett a korrupciós fertőzöttség szintjét és a közbeszerzésben irányadó célokat tárjuk fel, megismerve a piac véleményét a hazai helyzetről. A feltárás tehát abban segít minket, hogy véleményünket alátámasztva, vagy azzal éppen vitatkozva képet kapjunk a közbeszerzési piac hozzáértő szereplőinek felfogásáról, tesztelve elképzeléseink itthoni elfogadottságát és relevanciáját.

2. A minta jellemzése, módszertan

A Közbeszerzés és versenyképesség kutatás előzménye az I. Közbeszerzés kutatás 2006, majd a „Közbeszerzés és versenyképesség” című 2007-ben és 2009-ben megismételt kutatás volt. Az eredmények alapján került sor a kérdőív továbbfejlesztésére és a kérdezetti kör bővítésére. A válaszadók a közbeszerzési piac szereplői, klasszikus ajánlatkérők (minisztériumok, önkormányzatok stb.), közszolgáltatók, ajánlattevők, tanácsadók, jogalkotók voltak.

⁵ Tátrai T., Nyikos Gy. (2012): The Uses and Abuses of Public Procurement in Hungary c. cikk nyomán. International Public Procurement Conference, Seattle 2012. Konferenciakötet: megjelenés alatt

Célunk 2007-ben a Versenyképesség és közbeszerzés, 2009-ben az Etikai és hatékonysági kérdések vizsgálata, majd 2011-ben a fenntartható közbeszerzéshez kapcsolódó kérdések vizsgálata volt a közbeszerzési piacon. A 2011-es kérdőív váza azonos, tehát egyes kérdések esetében az elmúlt két-három vizsgált év viszonylatában rendelkezünk adatokkal. Ez különösen azért fontos, mert hazánkban 2004-től beszélhetünk az Európai Unió direktíváival harmonizált közbeszerzési szabályozásról, melynek valódi hatása körülbelül 2006-ban érződött az érintettek viselkedésében. Ez volt az az év, amikor elkezdtük saját kutatási projektünket a Vállalatgazdaságtan Intézetben.

A kérdőív kifejezetten a közbeszerzési mindennapokat és gyakorlatot ismerő szakemberek számára készült, erre utal, hogy a válaszadók fele több mint 5 éve foglalkozik közbeszerzéssel (56%) és elenyésző a kevésbé gyakorlott, egy évnél kevesebb gyakorlattal bírók aránya (7,5%). A kérdőív tehát kifejezetten a szakmát kívánta megszólítani, több mint 150-en foglalkoztak a kérdésekkel és teljes mértékben elfogadható és kutatható választ az adatok tisztítását követően 106. darab érkezett. A válaszadók vegyesen töltötték le a kérdőívet a www.kozbeszskut.hu honlapról, illetve körülbelül 15%-uk a Transparency International Hungary honlapjáról kattintott a kérdőívre.

Mivel a kérdőív eredményeit minden évben sajtóérdeklődés kíséri, ezért a sajtót érdeklő kérdések továbbra is részét képezik az anyagnak. Ezek általában etikai és hatékonysági kérdéseket érintenek. A közbeszerzési tudást igénylő kérdések nehézségi fokának kialakítása annak érdekében történt, hogy a hozzáértők véleményének vizsgálata során lehetőségünk legyen releváns következtetések levonni, javaslatokat megfogalmazni a jogalkotók számára. Ezért jelenlegi kérdőívünkben aktívabban kitérünk a fenntarthatóság keretein belül a környezetvédelmi és szociális szempontok alkalmazására. Tovább lépünk és a nemzetköz szakirodalmi tapasztalatok alapján a közbeszerzés célrendszerét is igyekszünk feltárni, ami teljesen új irány az eddigi kérdőíves lekérdezések sorában hazánkban. A fenntarthatóságot tehát nem pusztán beszerzési, hanem a teljes szabály és intézményrendszer érintő kérdésnek tekintjük, ezért továbbra is fenntartjuk kérdéseinket a válaszadók elégedettségével kapcsolatban a jogorvoslati rendszert, vagy a Közbeszerzési Hatóságot illetően.

A kutatás mintajellemzői szerint a válaszadók 40%-a ajánlattevői, 50%-a ajánlatkérői oldalról érkezett, jogalkotók 4%, egyéb tanácsadók 6%-ban vannak jelen. A 106 válaszadók 40%-a KKV-től, 30%-a nagyvállalatoktól, 30%-a közintézményektől érkezett.

A kutatás során 106 részletes kérdőív alapstatisztikáinak értelmezése és a legfontosabb következtetések levonása történik. Az idősoros elemzéshez, a korábbi évek kérdőíveinek összehangolása a következő lépés lesz, mely segít 2013-as, az új közbeszerzési irányelvek

ismeretében készülő kérdőív tartalmának kialakításához. Az elemzés részét képezi a rövid saját véleménnyel kapcsolatos összefoglaló is, mely a válaszadók magánvéleményét rögzíti a nagyrészt 2012. január 1-jén hatályba lépett, a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII törvénnyel kapcsolatban..

Az elemzett minta saját kérdőíves lekérdezésünk során 106 teljes választ adó szakember válaszai alapján állt össze. A nem reprezentatív minta Magyarországon működő, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozásokat, közbeszerzési tanácsadókat tartalmazott.

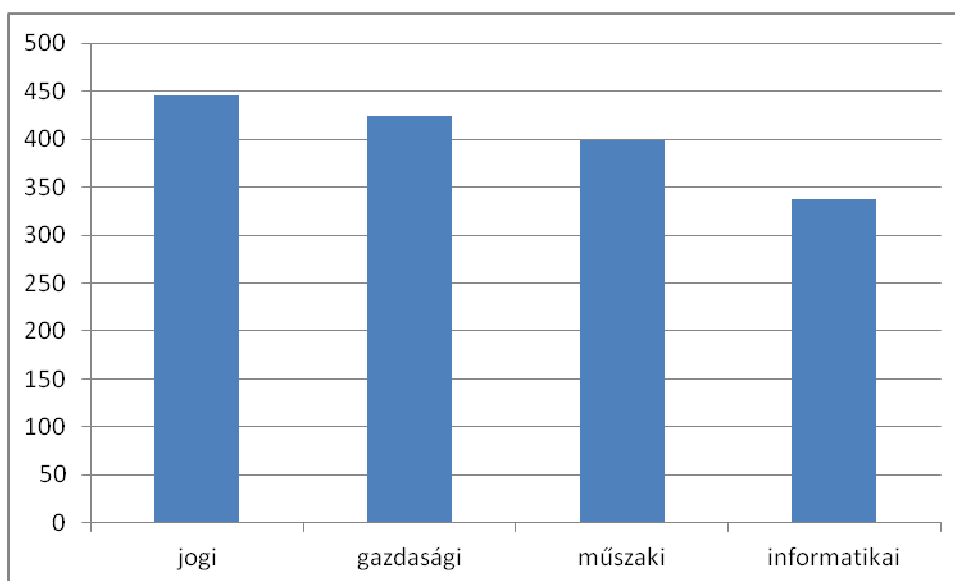
Az alábbiakban alapstatisztikáinkról közlünk rövid összefoglalót:

3. A felmérés eredménye

A közbeszerzési piac fejlettsége, a közbeszerzés hatékonysága

A felmérés eredménye a közbeszerzés hazai megítélésének fokozatos változását jelzi. Ennek értelmében a témát jogi és gazdasági kérdésként kezelő válaszadók egyben egyre nagyobb értékben műszaki és informatikai kérdésnek is tekintik. Mindez továbblépést jelent, hiszen a hazánkban erősen jog által meghatározott közbeszerzés-felfogás puhulásáról, fokozatos változásáról beszélhetünk.

2. számú ábra Kutatási kérdés: A közbeszerzést milyen jellegű kérdésnek tartja?

A jogi szempontú megközelítés változása összhangban van a piac fejlődésével. Az International Research Study on Public Procurement valamint a Journal of Public Procurement vonatkozó kutatásai eredményeként több fejlettségi szinten megkülönböztető modell a jog által meghatározott közbeszerzés szintjét a legalacsonyabb fejlettségi formaként azonosította minden esetben.

Korábbi kutatásaink alapján a közbeszerzés felfogásának három „típusa” különböztethető meg⁷:

1. *Közbeszerzés csak egy adminisztratív funkció, mely együttműködik a szabályozással.*
2. *A közbeszerzés az értéket a pénzért elven működik, társadalmi és gazdasági céloknak eleget téve.*
3. *A közbeszerzés az értéket a pénzért elven működik, a kormányzó-képesség része.*

Az eddig elért 1. fejlettségi szint tehát egyelőre nem változott, ellenben a válaszok 60%-a szerint közepes színvonalú közbeszerzési piac működik hazánkban. A hazai közbeszerzés hatékonysága a válaszadók 87%-a szerint nem érheti el a profitorientált szféra beszerzési hatékonyságát, mely válasz 2006 év óta azonos mértékű.

A hatékonyság mérése szempontjából fel kívántuk mérni, hogy mely szempontok fontosabbak a válaszadók számára akkor, amikor hatékony közbeszerzésről beszélnek. A fontossági sorrend egyben jelzi, mely területeken érdemes többet tennünk. Ezt kívánja segíteni az a kérdés, mely a jelenleg már hatályba lépett új közbeszerzési szabályozás⁸ vonatkozásában vizsgál hasonló szempontokat. Az összefüggés egyértelmű, a hazai szabályozás kevésbé reagál az igényekre, mint ahogyan azt a válaszadók szeretnék. Azaz a hatékonysági kérdések közül pontosan azokkal foglalkozik, kevesebbet, amelyet a leginkább igényelnének a piaci szereplők. Sorrendben tehát inkább az eljárások hosszával, rugalmasságával kellene foglalkozni, de fontos szempont az adminisztráció és az eljárásokat terhelő költségek is.

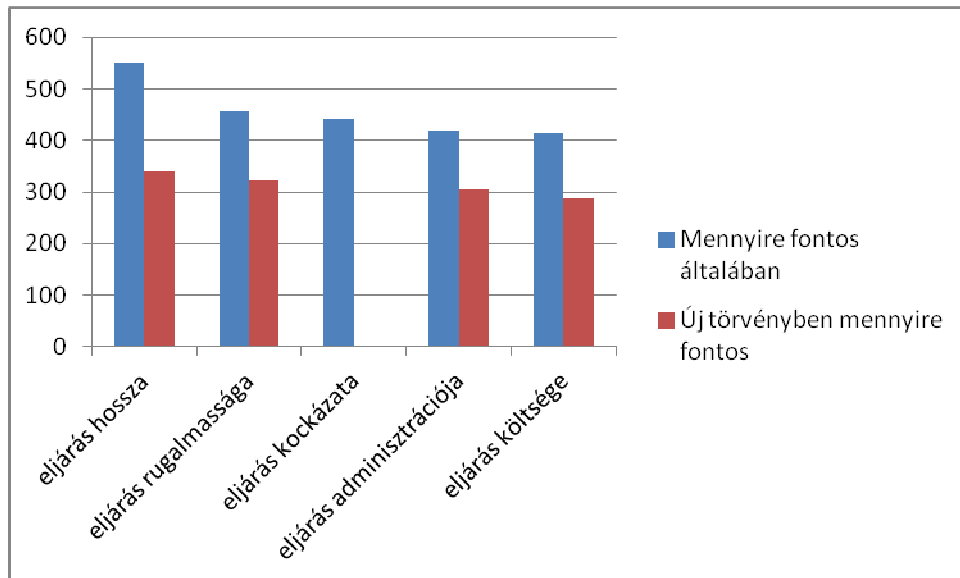
⁷ Dr. Tátrai Tünde (2006): [*Közbeszerzés mint sajátos beszerzési tevékenység és fejlődési lehetőségei Magyarországon.*](#) Doktori (Ph.D.) értekezés. Budapesti Corvinus Egyetem, p.29.

⁸ A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (továbbiakban: törvény vagy Kbt.)

3. számú ábra Kutatási kérdés:

a) Milyen mértékben fontosak a mérőszámok a közbeszerzés hatékonyság mérése során

b) Mi a véleménye az új közbeszerzési törvény szabályozásáról?⁹

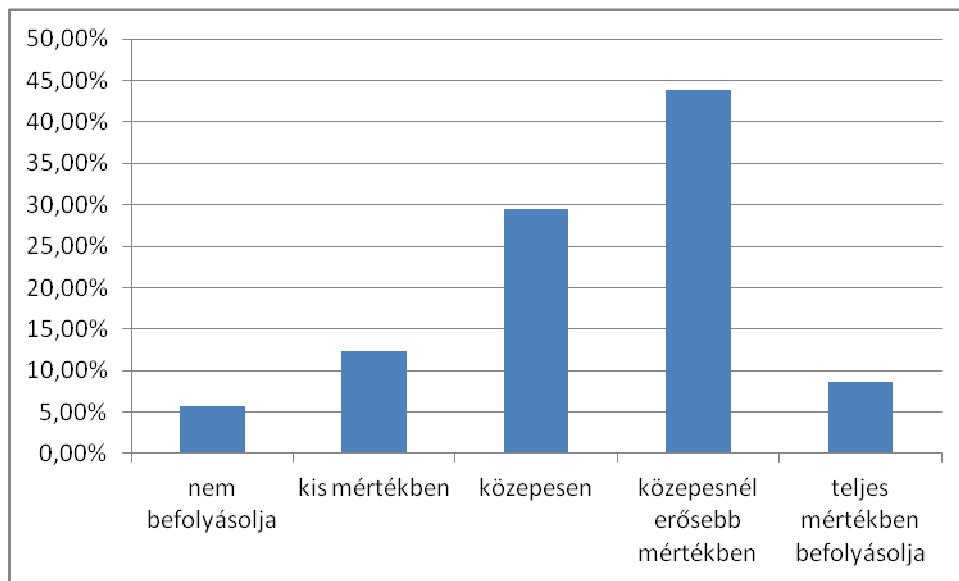

Paradox módon sok válaszadók számára csak később derült ki a hazai közbeszerzési hirdményellenőrzés visszaállítása¹⁰, ami nagy mértékben növelte az eljárások költségét egyedülálló módon Európában, továbbá az igazgatási szolgáltatások mértékének megemelése. Ennek oka lehet a bevezetés körüli gyors változás, ezért erre kevésbé hívták fel az érintettek a figyelmet. Ez utóbbit a válaszadók majd 70%-a magasnak tartotta, míg a dokumentációk árával kapcsolatban a válaszadók többsége szerint közepes mérték jellemző. A jogorvoslati eljárás indításának költsége tehát lényegesen jobban foglalkoztatja a válaszadókat, mint a dokumentáció ára. Ennek hatása fontos, hiszen az új szabályozás alapján lényegesen drágább a nagyobb értékű közbeszerzések esetében, melyek korrupciós fertőzöttsége is magasabb.

⁹ Az eljárás kockázatáról nem kérdeztük a válaszadókat a jelenlegi hatályos törvény vonatkozásában.

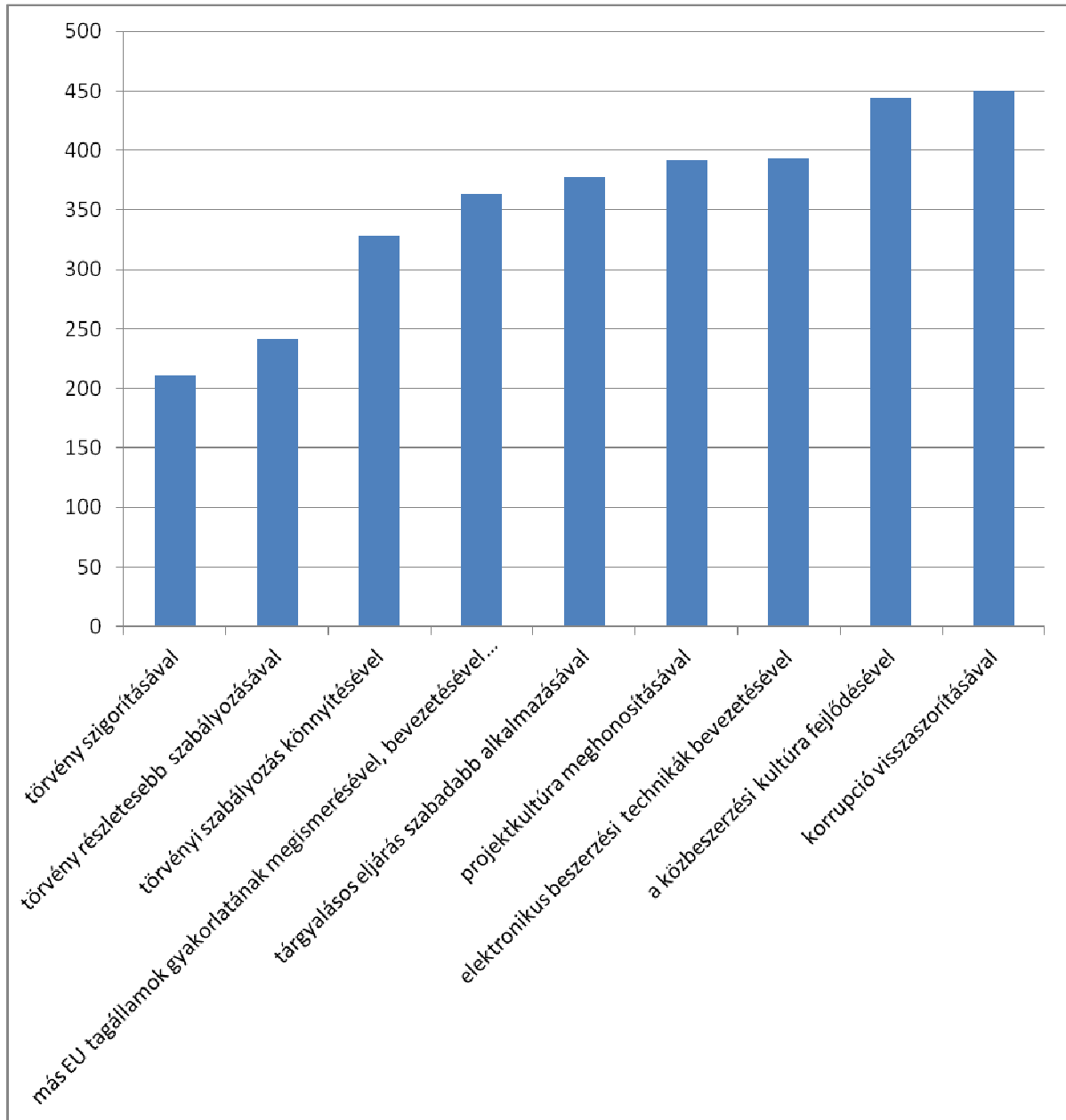
¹⁰ Erre kérdőívünk a költségek között nem tért ki, mivel a kérdőív lezárásakor nem volt elérhető olyan egyértelmű terv, mely szerint a hirdményellenőrzést, melyet 2010-ben megszüntettek, visszaállítja a jogalkotó.

4. számú ábra Kutatási kérdés: Milyen mértékűnek tartja a jogorvoslati eljárás megindításának költségét?

A válaszadók kétharmada szerint a közbeszerzés túlszabályozott hazánkban. A nyitott kérdésre adott válaszok ennél egyértelműbben fogalmaznak, nevezetesen hogy a törvény átstrukturálásával és a kormányrendeleti szint kibővítésével a közbeszerzés nem lett egyszerűbb, sőt jogbizonytalanabb helyzet állt elő, továbbá lényegesen több szabályra és annak módosulására kell a továbbiakban figyelemmel lenniük a piaci szereplőknek. A következő kérdés, mely a közbeszerzés hatékonysága növelésének módjairól szól mutatja, hogy annak ellenére, hogy a hazai közbeszerzési szabályozási környezet túlszabályozott, a legkevésbé ebben látják a válaszadók a hatékony közbeszerzés alapját.

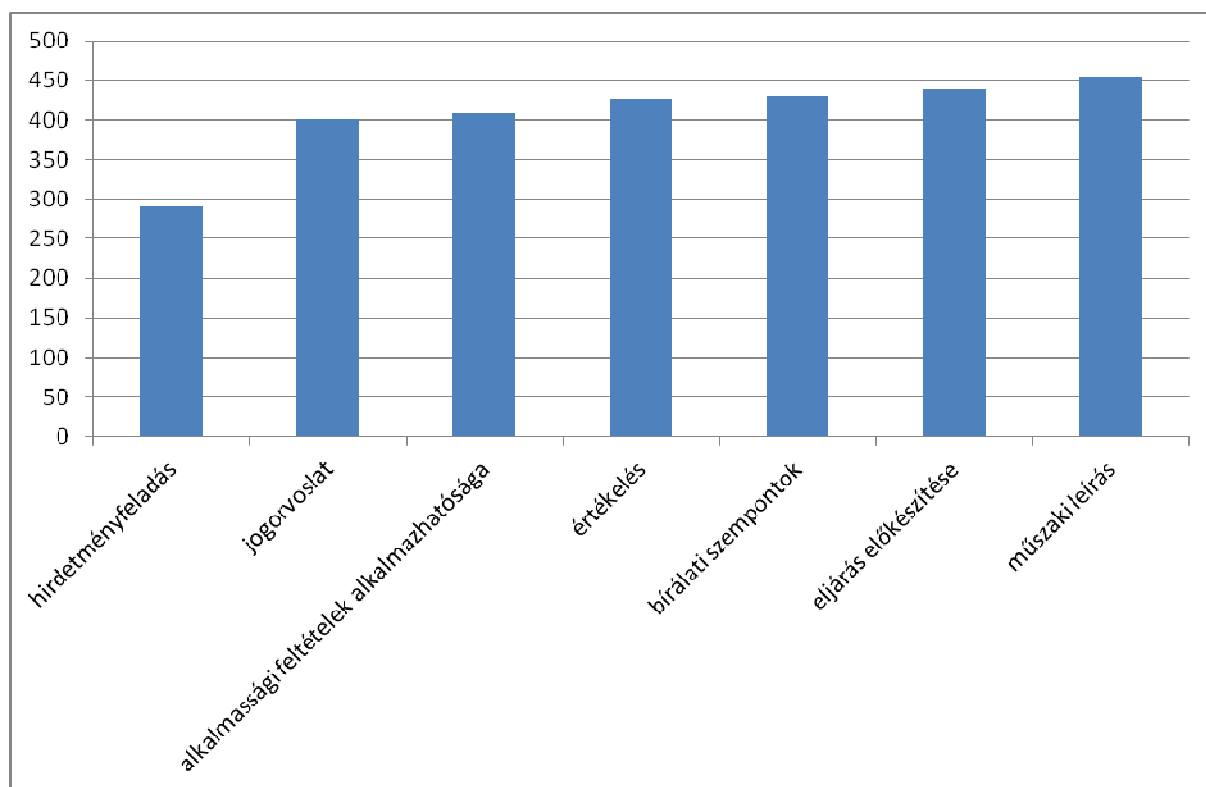
5. számú ábra Kutatási kérdés: Hogyan lehet növelni a közbeszerzés hatékonyságát?

Fentiek alapján tehát látható, a válaszadók a hatékonyság növelésének útját elsősorban a korruptió visszaszorításában, a közbeszerzési kultúra meghonosításában és az elektronikus közbeszerzésben látják. Utóbbi kérdéskör a korábbi vizsgálatok alapján mindig félreértésekkel volt terhelt, mivel a piaci szereplők lényegesen többet várnak az elektronikus közbeszerzéstől, mint amire az valójában képes. A beszerzési technikák alkalmazása megfelelő környezetben és előkészítéssel valóban sikerrel kecsegtet, de szoftveres alkalmazások bevezetésével a beszerzés hatékonysága automatikusan nem fog növekedni.

A hatékonysághoz kötődően rákérdeztünk, melyek azok a gyenge pontok, szűk keresztmetszetek, melyet gondok okoznak a szereplők számára a közbeszerzésben. A műszaki leírással kapcsolatos probléma első helyre kerülése azért különösen fontos, mert ezt a témát kormányrendeleti szintre szervezte ki a jogalkotó, még nagyobb bizonytalanságot eredményezve ezzel. A téma összefügg a zöld szempontok visszafogott alkalmazásával, vagy a termékminta alkalmazásának nehézségeivel, melyre továbbra sem ad releváns választ a szabályozás.¹¹

6. számú ábra Kutatási kérdés: Melyek a szűk keresztmetszetek, leggyengébb pontok, problémás területek a hazai közbeszerzésben

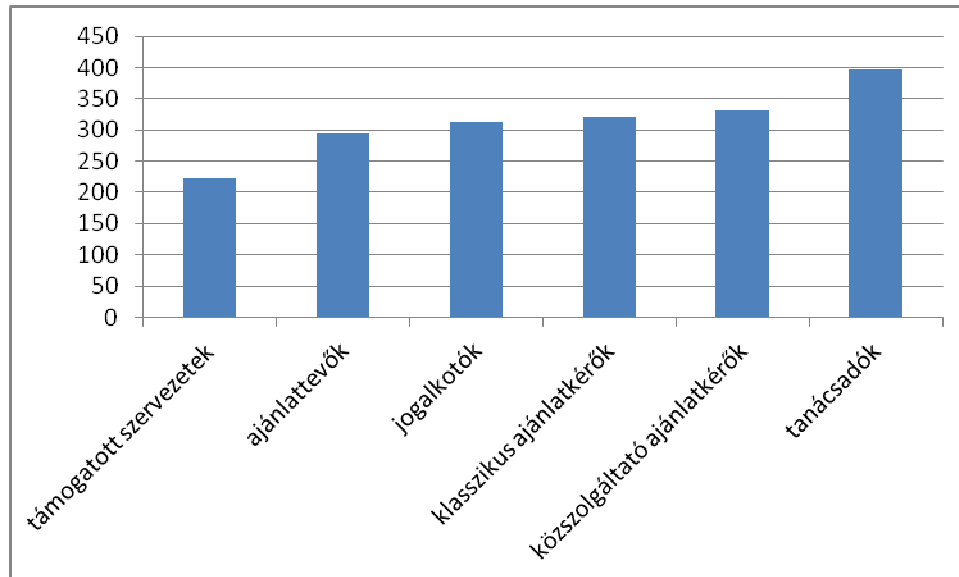

A nehézségeket, ügyetlen jogalkalmazást, kevésbé kreatív hozzáállást magyarázhatja továbbá a szereplők felkészületlensége is. A válaszok alátámasztják, hogy a legkomolyabb probléma azokkal a szervezetekkel, ajánlatkérőkkel van, akik egyébként nem tartoznak a törvény hatálya alá, de többségi támogatott projektjeik miatt időlegesen a projekt erejéig közbeszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

¹¹ 310/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról.

Ezek a szereplők hibáznak a legtöbbet és éri őket kár a támogatás elvesztésével, vagy részbeni visszafizetésével.¹²

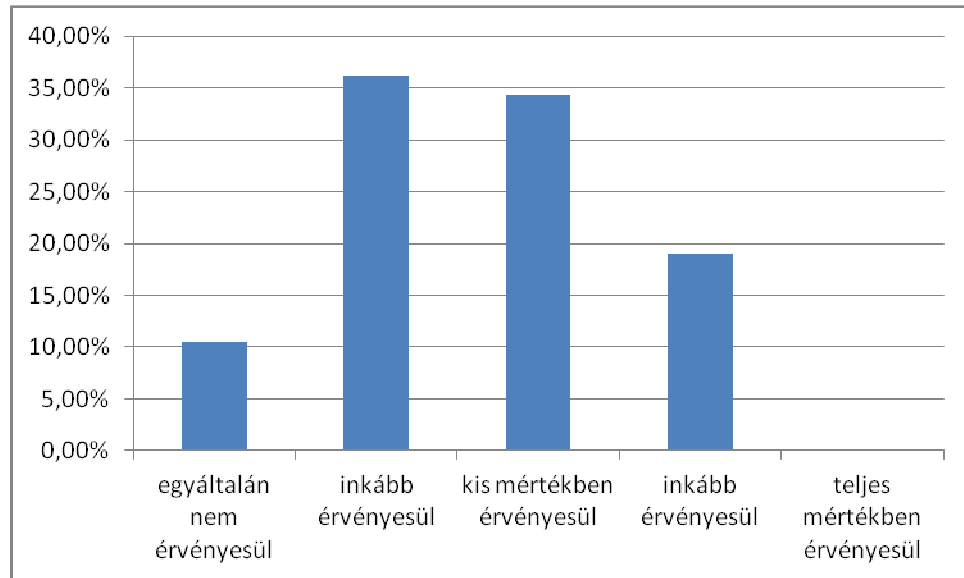
7. számú ábra Kutatási kérdés: Milyen mértékben felkészültek a piac szereplői, ismerik lehetőségeiket, szabályozási környezetet, gyakorlatot

A gyakorlottabb beszerzők sem választják a járatlan utat, inkább a jól bevált megoldások felé mozdulnak. A beszerzés lebonyolítása szempontjából amikor azt kérdeztük, hogy a bonyolultabb, beszerzési szempontból racionálisabb megoldás (pl. keretmegállapodásos eljárás választása), vagy inkább a kevésbé bonyolult, kevésbé rugalmas megoldás irányt választják, válaszadók több mint fele a kevésbé bürokratikus megoldást keresi, harmada inkább racionálisabb megoldást próbál találni. Tehát továbbra is nagy mértékben kockázatkerülő a piaci szereplők, kevésbé mernek kreatívabb de jogszerű megoldásokat alkalmazni (versenypárbeszéd, keretmegállapodás, szubjektív értékelési szempontok). Miután a fejlődés útjának a projektszemlélet érvényesülését tekintették a válaszadók, mely a második helyet foglalta el sorrendben a korrupció visszaszorítását követően, így érdemes felidézni a projektszemlélet érvényesülésével kapcsolatos kutatási eredményeket.

¹² A magyar törvény és a kohéziós szabályok összhangjának hiányáról lást. Nyikos Gy., Tátrai T. (2012): Public Procurement and Cohesion Policy <http://www.kozbeszkut.hu/hirek/25-procurement-cohesion-policy>

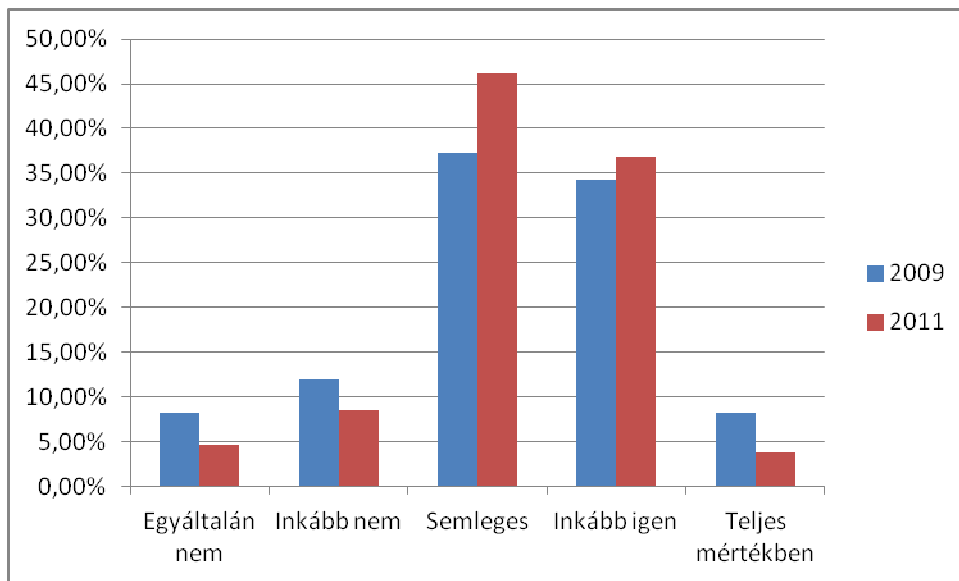
8. számú ábra Kutatási kérdés: Milyen mértékben érvényesül a projektszemlélet a közbeszerzésben, azaz projektként kezelik-e az eljárás előkészítését, lebonyolítását vagy az ajánlattétel elkészítését, ahol együttműködnek a különböző szakterületek képviselői?

Fentiek alapján kis mértékű javulást figyelhető meg a korábbi évek tapasztalatai alapján, de az ad hoc beszerzés-előkészítés, a nehéz tervezhetőség, a válság mind hatással vannak a kultúra lassú térnyerésére.

Előbbiek alapján nem meglepő, hogy kevésbé kreatív környezetben az innovatív elképzelések is kevésbé tudnak érvényesülni, hiszen a válaszadók több mint 86%-a szerint inkább akadály, s az összes válaszadó több mint 40%-a szerint jelentős akadály a közbeszerzés.

9. számú ábra Kutatási kérdés: Hogy mennyire lehet a közbeszerzés akadályja az innovációnak

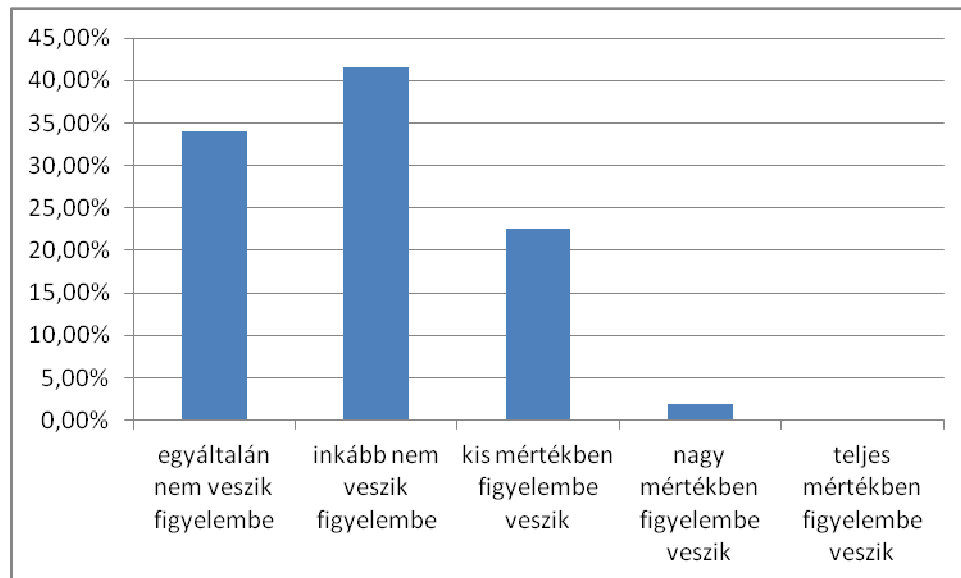

Hivatkozva Edler J., Georghiou L. (2007) cikkére, ez egyben azt is jelenti, hogy egy potenciális gazdasági stimuláló eszközzel vagyunk kevesebbek a fenti eredmények alapján. Hozzá kell ugyanakkor tenni, hogy a versenypárbeszéd értelmesebb szabályozásával, az elektronikusan elérhető információs bázisok bővülésével, a Közbeszerzési Hatóság honlapjának, majd idővel informatikai rendszerének megújításával látszik előrelépés a piacon.

Fenntartható közbeszerzés

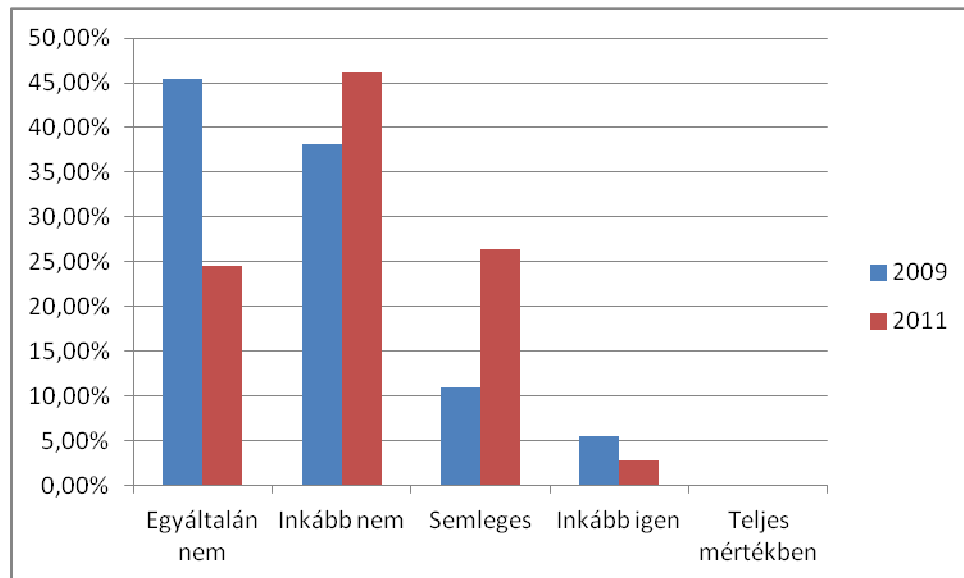
A fenntartható közbeszerzés környezetvédelmi és szociális szempontjainak érvényesüléséről szóló kérdésekre adott válaszok visszafogottak. Tekintettel arra, hogy az Európai Unió Zöld könyve, mely a piaci szereplők véleményét mérte fel 2011-ben fokozottan figyelt erre a területre, a hazai válaszadók elzárkózása, érdektelensége jelzésértékű.

10. számú ábra Kutatási kérdés: Mennyire tekinthető közbeszerzésünk "szociálisan érzékenynek", azaz pl. a részszerpontok, beszerzési tárgyak kialakításánál Ön szerint mennyiben veszik figyelembe az ajánlatkérők a szociális szempontokat?

A szociális szempontok, beleértve a munkanélküliek foglalkoztatásának a törvényben is egyértelműen kimondott lehetőségét, gyakorlatilag alig érvényesülnek hazánkban. A következő zöld szempontok esetében már rendelkezünk összehasonlítható adatokkal, ami azt mutatja, igenis van fejlődés ezen a területen.

11. számú ábra Kutatási kérdés: Mennyire tekinthető közbeszerzésünk „zöldnek”, azaz pl. a részszempontok, beszerzési tárgyak kialakításánál Ön szerint mennyiben veszik figyelembe az ajánlatkérők a környezetvédelmi szempontokat?

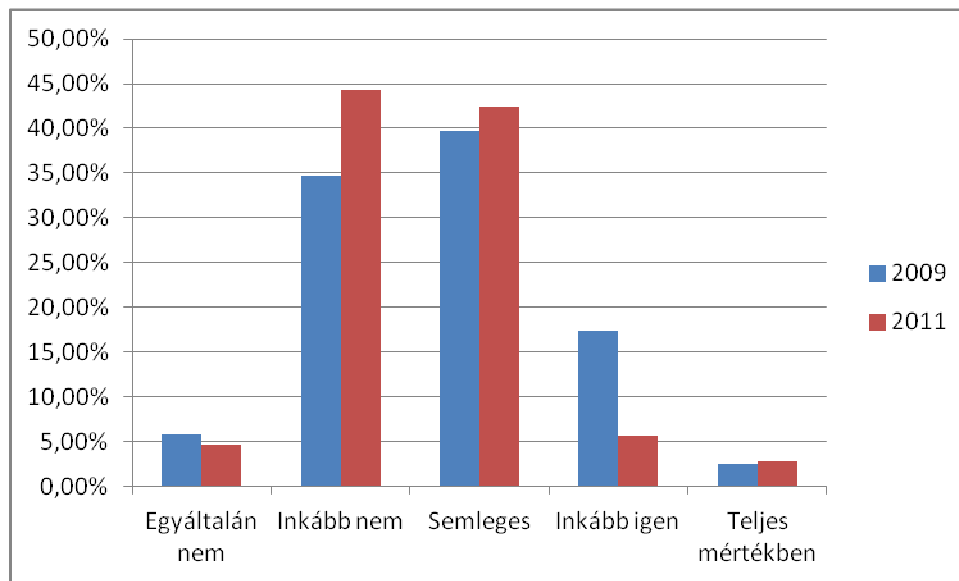

A zöld szempontok, ökocímkék, értékelés szempontok és alkalmassági kritériumok formájában fokozatosan teret nyer, de ennél részletesebb adatokkal egyenlőre nem rendelkezünk. Az ajánlatkérők által az előző év közbeszerzési tevékenységéről szóló éves statisztikai összegezek vizsgálatával talán lenne lehetőség a téma részletesebb feltárására, melyet a Közbeszerzési Hatóság évetne Országgyűlési Jelentésében közzétesz.

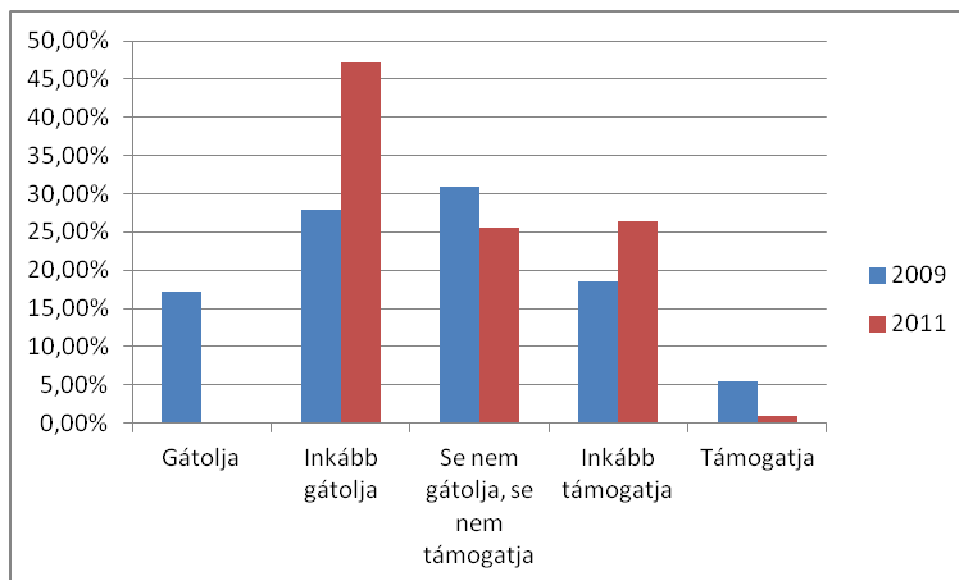
Verseny

A verseny vonatkozásában a közbeszerzés továbbra sem hagyja érvényesülni a piaci folyamatokat, vagy hatása semleges. Érdekes mindez abból a szempontból, hogy a túlszabályozott környezet ebben a formában alkalmatlan a verseny támogatására, melyet a további kérdésekre adott válaszok erősítenek.

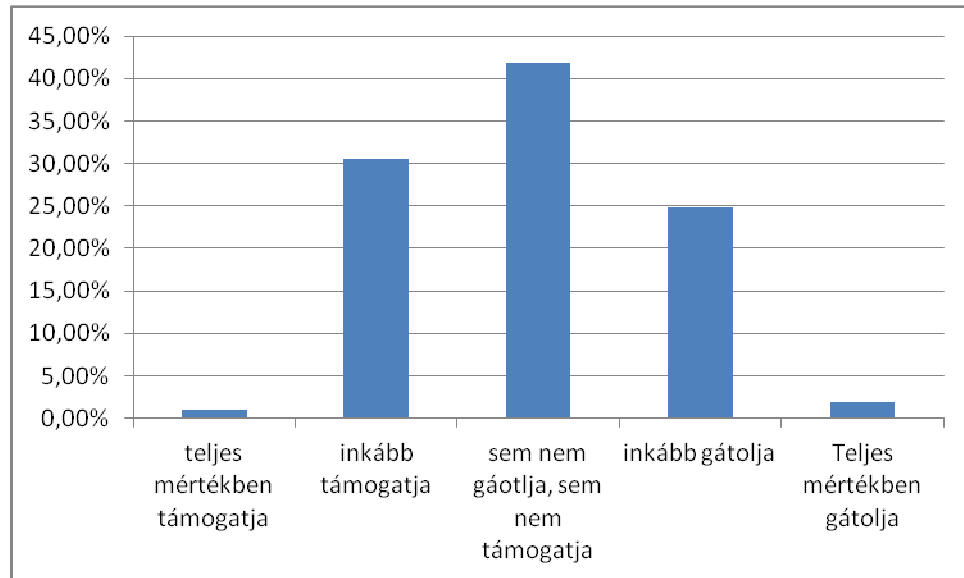
12. számú ábra Kutatási kérdés: A közbeszerzés milyen mértékben hagyja érvényesülni a piaci folyamatokat

13. számú ábra Kutatási kérdés: Támogatja vagy gátolja a közbeszerzés a versenyt?

14. számú ábra Kutatási kérdés: Véleménye szerint milyen mértékben tudja gátját szabni a tisztességtelen versenynek (alkalmatlan ajánlattevők kiszűrése, ajánlattevő jogtalan előnyben részesítése, korrupció)?

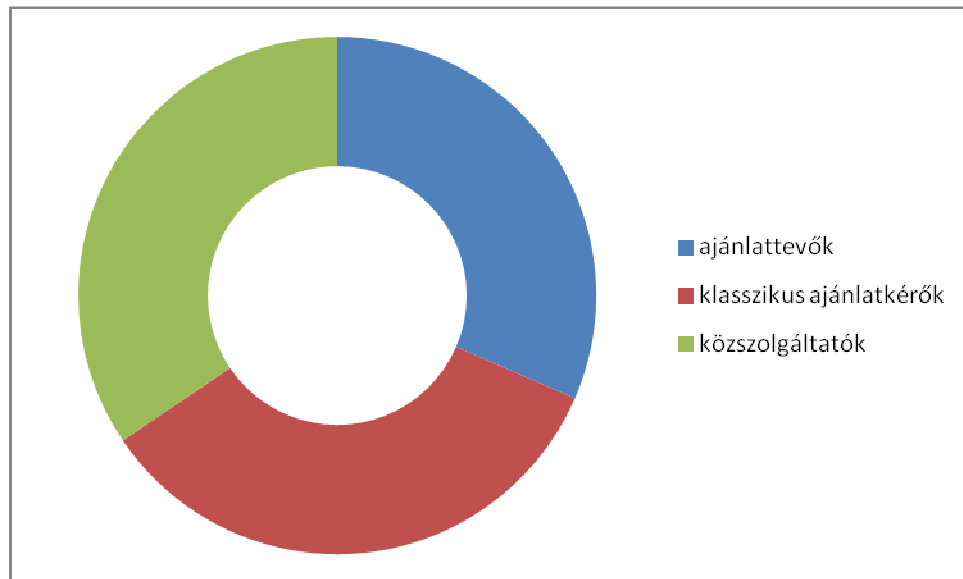
A közbeszerzés a verseny gátjának tekinthető, tovább nem képes gátját szabni a tisztességtelen versenynek. A kérdés több aspektusból történő megközelítése azonos eredménnyel jár, nevezetesen azzal, hogy a jelenlegi szabályozási környezet értelmes átalakítására van szükség, amennyiben mind a hatékonysági, mind a tisztességtelen verseny visszaszorításával kapcsolatos igényeknek meg kívánunk felelni.

Etika, korrupció

A tisztességtelen verseny megakadályozása előbbiek alapján kevesebb eredménnyel jár. Az alábbiakban az etikalitás szintjét, a korrupciós fertőzöttséget mérjük fel a közbeszerzésben.

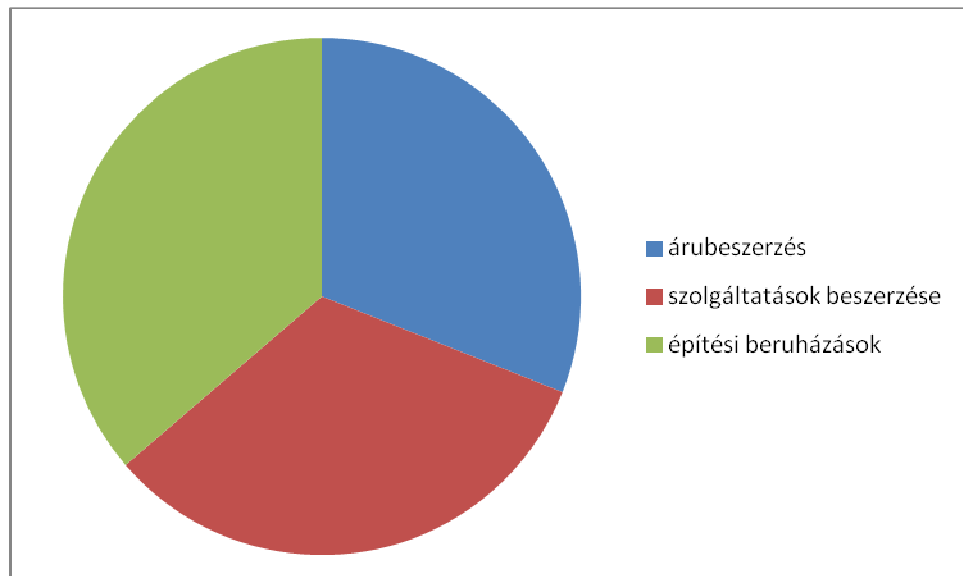
A közbeszerzési piac szereplőinek etika színvonala közepes, nincs kiugróan rossz eredmény egyik csoport esetében sem.

15. számú ábra Kutatási kérdés: Mennyire tekinthető a közbeszerzési piac szereplőinek viselkedése etikusnak?

A korrupciós fertőzöttség szempontjából az építési beruházások, a korábbi évek gyakorlata alapján továbbra is vezetnek a beszerzési tárgyak sorában.

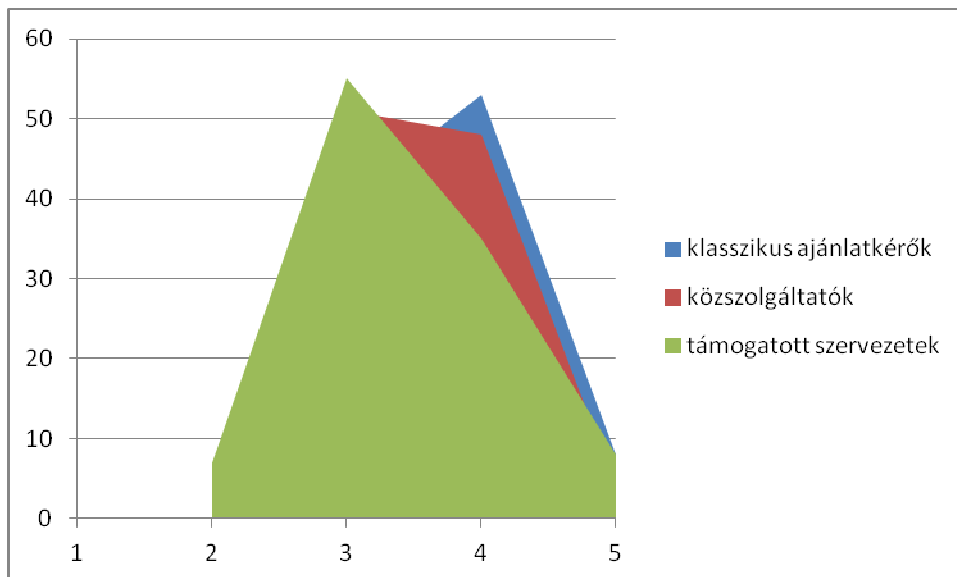
16. számú ábra Kutatási kérdés: Mely területeket tekint korrupciós fertőzöttség szempontjából kiemelkedőnek hazánkban?

Nem meglepő, hogy a válaszadók szerint a nagy becsült értékű beszerzések több mint 85%-a fertőzött, sőt több mint a válaszadók 36%-nak véleménye szerint teljes mértékben fertőzött. Alacsony becsült érték esetében a fertőzöttnek a válaszadók majdnem 30%-a tartja a közbeszerzéseket.

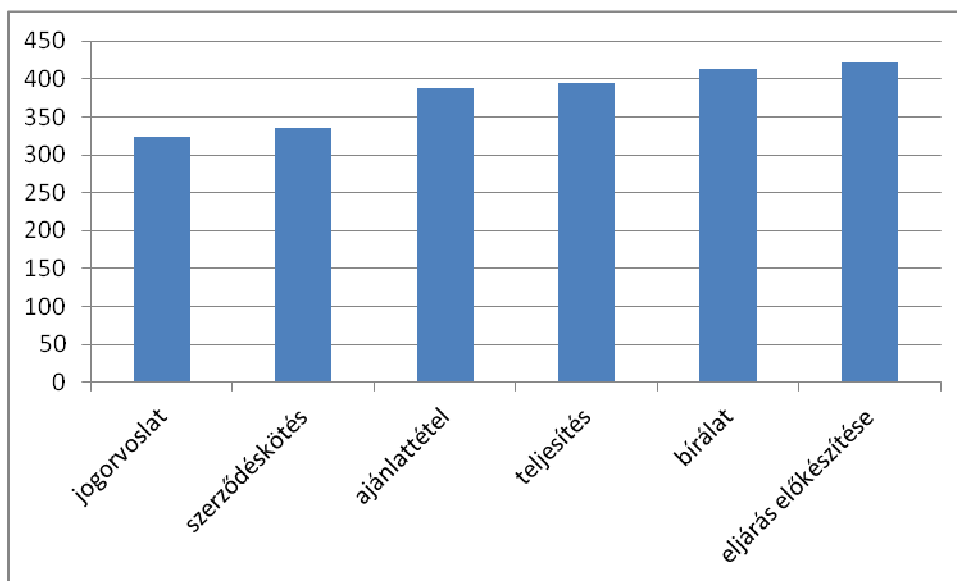
Ajánlatkérők vonatkozásában a klasszikus ajánlatkérők eredményei kis mértékben rosszabbak a közszolgáltatók és a támogatott szervezetek eredményeihez képest.

17. számú ábra Kutatási kérdés: Mely területeket tekint korrupciós fertőzöttség szempontjából kiemelkedőnek hazánkban?

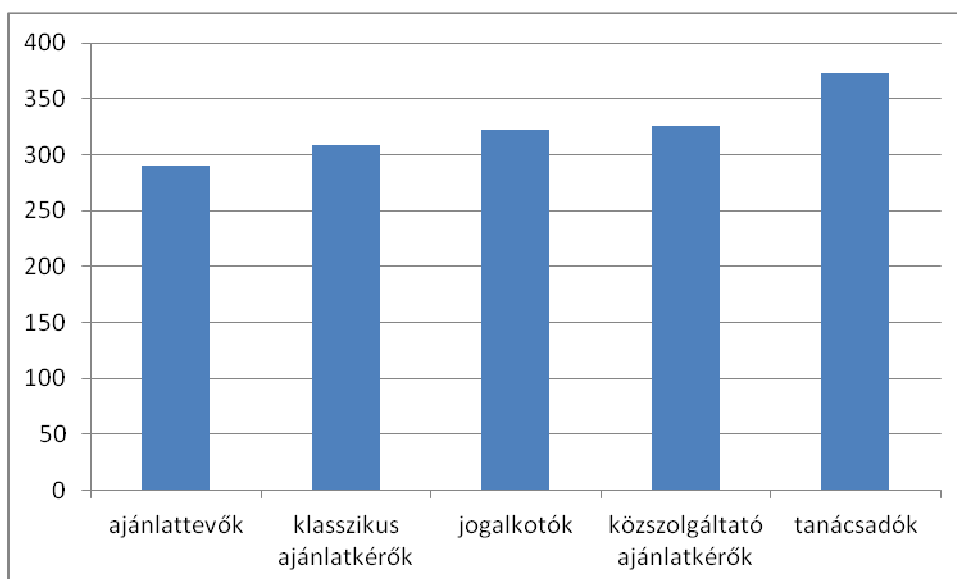
Minden évben az egyik legérdekesebb kérdés a korrupciós fertőzöttség az eljárás egy cselekményei vonatkozásában. Az alábbiak szerint az előkészítés és a teljesítés kiemelkedő szerepet kap, azaz az első három esetben nem eljárás-specifikus választ adtak az érintettek. Ez azért fontos, mert a mindennapi eljárási szabályok szigorításával sem hatékonyabb közbeszerzésünk, sem, ahogy az alábbi ábra mutatja, etikusan közbeszerzésünk nem lesz. A válasz tehát még korrupciós okból sem az eljárási szabályok további szigorítása kell, hogy legyen.

18. számú ábra Kutatási kérdés: A közbeszerzési eljárás melyik elemét, részét milyen mértékben tartja korrupció szempontjából kockázatosnak!

Fentiek alapján a közbeszerzési kultúránk fejlődött, de a válaszadók még mindig pesszimisták. A legrosszabbul az ajánlattevők végeztek, míg a piacot ezek szerint a tanácsadók húzzák.

19. számú ábra Kutatási kérdés: Mi a véleménye a közbeszerzési kultúráról? Megfelelően viselkednek-e a piaci szereplők?

A hazai jogorvoslati kedv igen magas, a válaszadók majd 90%-a szerint közepes vagy annál erősebb mértékű. Túlzott mértékűnek a válaszadók 30%-a tartja. A jogorvoslati rendszerrel a válaszadók 66%-a közepes, vagy nagy mértékben meg van elégedve, míg 34%-a kis vagy nagy mértékben elégedetlen.

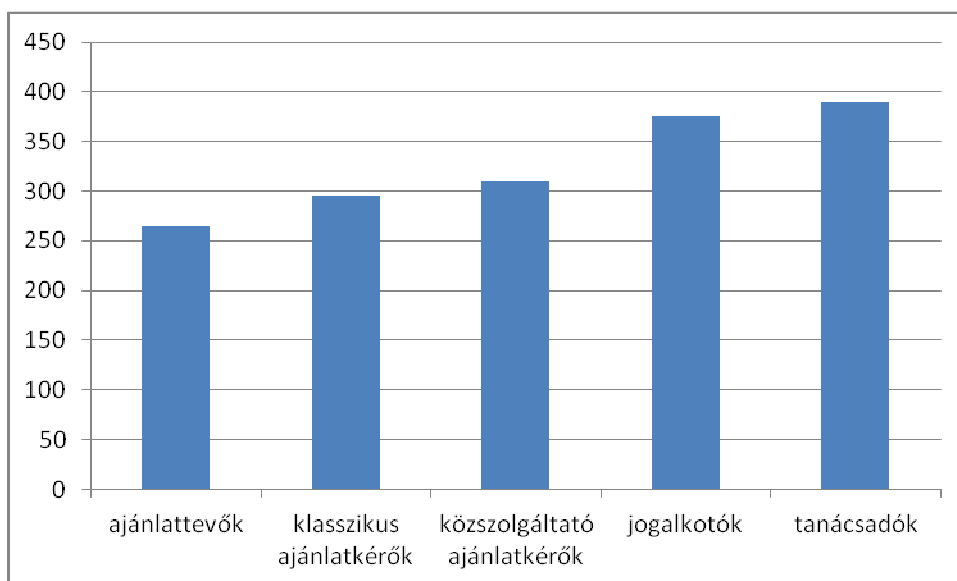
Az igazgatási szolgáltatási díj, azaz a jogorvoslati eljárás kezdeményezésére szolgáló díj nagy mértékű megemelésének következményei egyenlőre nem érzékelhetők a piacon. A 2012-es eredmények fogják megmutatni, hogy visszaesett-e a magas jogorvoslati hajlandóság. Mivel a magas díj elsősorban a kisebb ajánlattevőket hozza nehéz helyzetbe, azért a szabadszöveges vélemények szerint mértéke vélhetően hosszú távon alkotmányos kérdéseket feszeget és fenntarthatatlan.

A teljes intézményrendszer átalakítását ugyanakkor a válaszadók 77%-a igényli. A Közbeszerzési Hatóság szerepét a válaszadók 42 %-a szerint inkább vagy teljes mértékben betölti, míg kis mértékben a válaszadók 41%-a nyilatkozott.

Információszerzés, elektronikus közbeszerzés

A közbeszerzésben a piaci szereplők egyre informáltabbnak tekinthetők, ahol az ajánlatkérőkre vonatkozó mértékek kissé alacsonyok, a tanácsadókhoz képest.

20. számú ábra Kutatási kérdés: Milyen mértékben informáltak a piaci szereplők a szabályozás módosulásáról, az európai trendekről?

Arra a kérdésre, hogy milyen információs forrásokra támaszkodik, mikor a közbeszerzéssel kapcsolatban informálódik, vegyes válaszokat kaptunk.

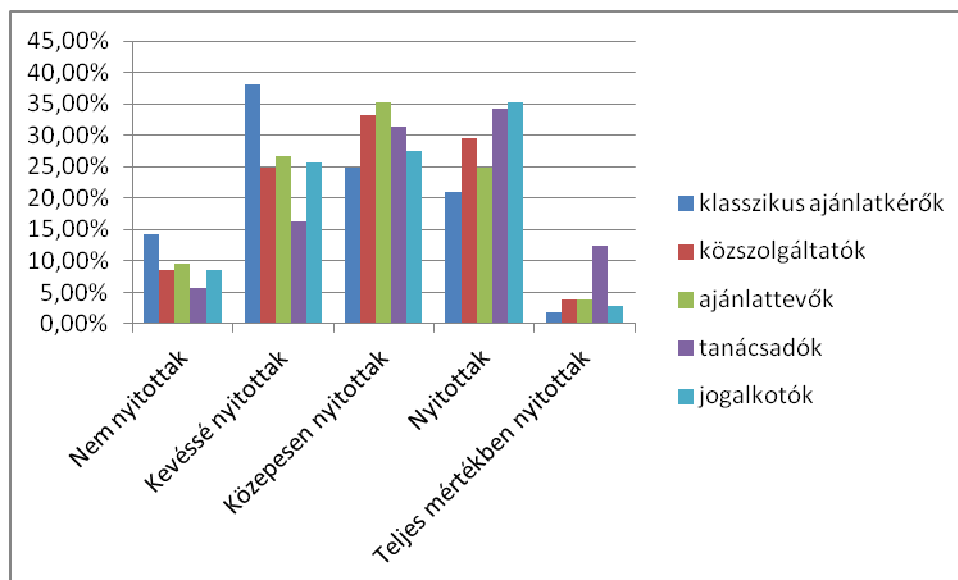
A www.kozbeszerzes.hu honlapot a válaszadók több mint 83%-a gyakran vagy minden nap használja. A Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóság honlapját a válaszadók 58%-a esetenként vagy gyakran

használja. Az Európai Unió Hivatalos Lapját elektronikus formában a www.ted.europa.eu címen a válaszadók közel 80%-a esetenként, vagy gyakran, esetleg minden nap használja.

A honlapok szolgáltatásával a válaszadók elégedettsége változó. A www.kozbeszerzes.hu-val a válaszadók fele elégedett, 25%-uk nem vagy kevéssé elégedett. A központosított közbeszerzés esetében az elégedettek kevesebben vannak, a válaszadók 17%-át képviselik, míg elégedetlen 26%. Ennek oka lehet, hogy a semleges választ adók kevéssé, vagy egyáltalán nem használják a honlap szolgáltatásait.

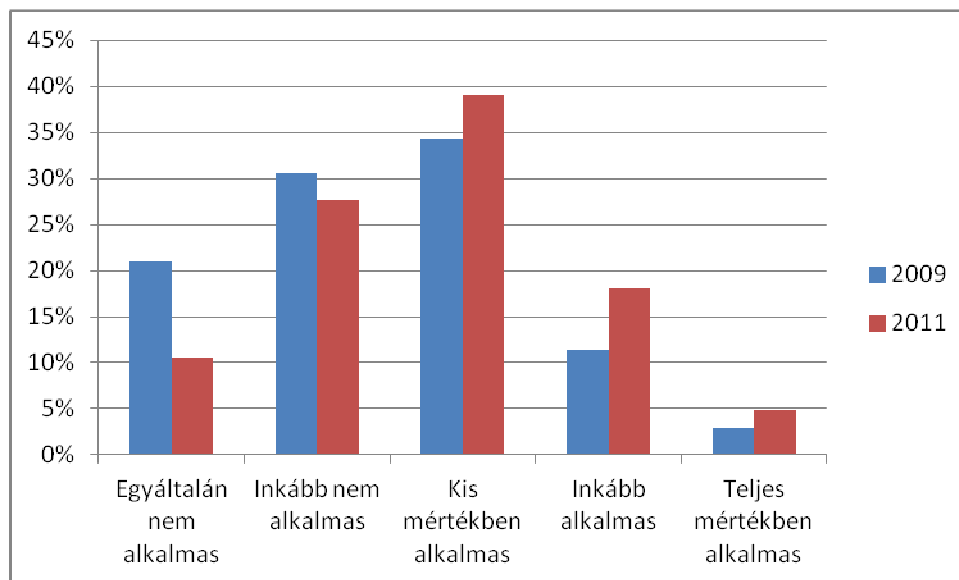
Arra a kérdésre, hogy az elektronikus közbeszerzésre mennyire nyitottak a közbeszerzési piac szereplői, biztatóbb válaszok érkeztek. Ajánlatkérői oldalról egyértelműen a közszolgáltatók húzzák a piacot, a klasszikus ajánlatkérők egyelőre kevésbé nyitottak az elektronikus közbeszerzésre. A tanácsadók lényegesen aktívabbak, ami kifejezetten jó hatással lehet a tervezett új közbeszerzési irányelvek 2016-os kötelezően bevezetni tervezett beszerzési gyakorlatára. Ebben segít a tanácsadók és a közszolgáltatók továbbá a jogalkotók hozzáállása.

21. számú ábra Kutatási kérdés: az elektronikus közbeszerzésre mennyire nyitottak a közbeszerzési piac szereplői

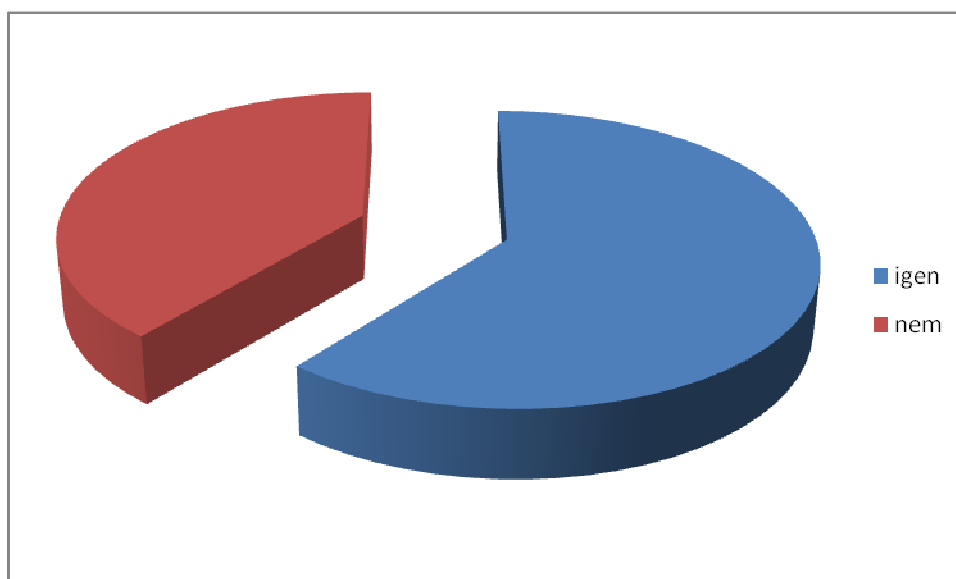
Az elektronikus közbeszerzéssel kapcsolatos alapvető információk egyre inkább rendelkezésre állnak az elmúlt évek tapasztalatai alapján. A válaszadók 52%-a vett már rész elektronikus aukción, azaz folyamatosan nő a résztvevők aránya, tehát van érdeklődés az elektronikus technikák irányában.

22. számú ábra Kutatási kérdés: Véleménye szerint milyen mértékben alkalmas a hazai közbeszerzési piac elektronikus beszerzési technika (elektronikus ajánlattétel, e-aukció, e-katalógus, dinamikus beszerzési rendszer) alkalmazására?

A piac ugyanakkor inkább nem vagy kis mértékben alkalmas elektronikus beszerzési kötelező bevezetésére. Hisznek a válaszadók a központi megoldásokban, de rossz tapasztalataik miatt szkeptikus válaszokat kaptunk az ellenőrzés hiányát illetően. Ezért nem meglepő, hogy az érintettek többsége, 69%-a szerint szükséges a közbeszerzési eljárások közvetlen ellenőrzése.

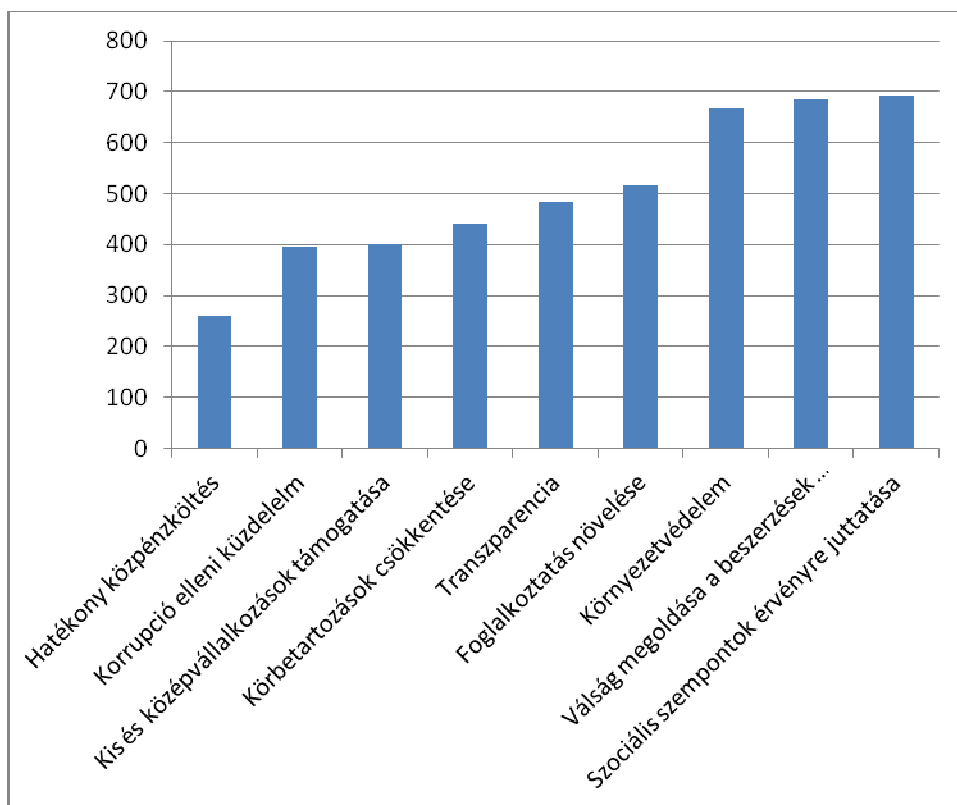
23. számú ábra Kutatási kérdés: szükséges-e a közbeszerzési eljárások közvetlen ellenőrzése?

Célrendszer

Végül kérdőívünkben a válaszadók feladata azon célok sorba rendezése volt, melyeket azonosítottunk és melyek hazánkban a közbeszerzésen keresztül kerülnek megvalósításra. A célokat rangsoroló válaszadók szerint a hatékonyság, a korrupció elleni küzdelem és a KKV-k támogatása kiemelt célok közé tartozik. Az elméleti részben ismertetett módon történő hatás-ellenhatásra figyelemmel a válaszadók olyan célokat tűztek, melyek valóban megvalósíthatók, a közbeszerzés rendszerének nagymértékű átalakítása nélkül.

24. számú ábra Kutatási kérdés: Rendezze fontossági sorrendben az alábbi célokat!

Fontos mondanivalója fenti ábrának, hogy a beszerzések akadályozását, a közbeszerzés válság-megoldó eszközként történő alkalmazását kevésbé értékeli a válaszadók. Érdekes, hogy a szociális szempontok a környezetvédelemmel, foglalkoztatással szintén hátra sorolódtak, mely jelzi a fenntartható jelleg gyengeségét a hazai közbeszerzési gyakorlatban. Korábbi eredmények alapján azonban a célokat, még ha az új irányelvek figyelemmel is lesznek rájuk, elsősorban nem kötelezéssel, szabályozással szükséges megoldani, mely nem eredményez hatékonyabb közpénzköltést a hozzáértő szakemberek véleménye szerint.

4. Összefoglaló

A közbeszerzés versenyre gyakorolt hatását tekintve érzékelhető javulás, ugyanakkor az innovációs, a zöld szempontok, a szociális szempontok térnyerése egyáltalán nem érzékelhető. A fenntarthatósági szempontok érvényesülése helyett többszintű célrendszernek kell a szabályozásnak megfelelnie, mely automatikusan a célok nivellálódásához vezet. A kreativitás kevésbé érvényesül, ugyanakkor a piaci szereplők egyre inkább a szükséges információk birtokában vannak, igénylik a projektkultúra elterjedését, az elektronikus közbeszerzés bevezetését és hisznek a korrupció visszaszorításának pozitív hatásában.

A túlszabályozott közbeszerzési környezetnek nem használt a szétaprózott kormányrendeleti szintű részlet-szabály rendszer. A válaszadók hatékony közpénzköltést, korrupció elleni küzdelmet és a KKV-k támogatását várják elsősorban, nem a válság megoldását a közbeszerzésben. Az intézményrendszerrel való elégedettség közepes, bár a változást várják az érintettek.

A fenntarthatósági szempontok, szociális, zöld szempontok kevésbé érvényesülnek, a piaci szereplők önmagukkal vannak elfoglalva. Ma már nem az alapvető ismeretek hiánya okoz problémát, hanem a jogbizonytalan jogi környezet, a válság hatása valamint érzékelhető módon a projektkultúra hiánya a közbeszerzési piacon. Az új irányelvek elfogadására várva a közbeszerzési szereplők szkeptikusak, bár továbbra sem tudják elképzelni, hogy a közbeszerzési valaha olyan hatékony lehet, mint a profitorientált szféra beszerzése.

Felhasznált irodalom:

Caldwell N., Walker H., Harland C., Knight L., Zheng J. (2005): Promoting Competitive Markets: The Role of Public Procurement Chapter. 16.

<http://unpcdc.org/media/5976/promoting%20competitive%20markets%20-%20the%20role%20of%20public%20procurement.pdf>

Chikán A., Czakó E. (2004): Verseny a világgal 2004-2006 – Gazdasági versenyképességünk vállalati nézőpontból, Kutatási tervtanulmány, 1. sz. műhelytanulmány Budapest.

Tátrai T. (2006): *Közbeszerzés mint sajátos beszerzési tevékenység és fejlődési lehetőségei Magyarországon*. Doktori (PhD) értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Gazdálkodástani Doktori Iskola, http://phd.lib.uni-corvinus.hu/5/01/tatrai_tunde.pdf

Edler J., Geroghiou I. (2007): Public Procurement and Innovation – Resurrecting the Demand Side. *Research Policy* 36 (2007) pp. 949-963.

Knight, L.A, Caldwell, N.D, Harland C., Telgen J. (2003): Academic report from the first International Research Study On Public Procurement, Bath. UJ: Centre for Research in Strategic Purchasing and Supply, University of Bath. www.irssp.com

Nyikos Gy., Tátrai T. (2012): Public Procurement and Cohesion Policy <http://www.kozbeszku.hu/hirek/25-procurement-cohesion-policy> Tátrai T., Nyikos Gy. (2012): The Uses and Abuses of Public Procurement in Hungary c. cikk nyomán. International Public Procurement Conference, Seattle 2012. Konferenciakötet: megjelenés alatt

Vörösmarty, Gyöngyi (2004/a) *A beszerzés információs kapcsolatai*. Doktori (PhD) értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Gazdálkodástani Doktori Iskola. <http://phd.lib.uni-corvinus.hu>

Vörösmarty Gyöngyi (2004/b): A beszerzés információs rendszere a stratégiai szerep tükrében, *Vezetéstudomány* vol. 35. Különszám pp. 139-144.

Vörösmarty Gy., Tátrai T. (2010): *Beszerzés*. Complex Kiadó

Melléklet: A fenntartható közbeszerzés-kutatás kérdőíve

Fenntartható közbeszerzés

A Budapesti Corvinus Egyetem kérdőíves felmérése a magyar közbeszerzési piacról

A kérdőív célja, hogy minél hatékonyabb, versenyképesebb, a hazai közbeszerzési piac szereplői számára kulturált közbeszerzési piaci körülményeket biztosító, fenntartható környezetet teremtsünk.

Ennek érdekében 2006 óta negyedik alkalommal mérjük fel a piac állapotát, melynek eredményeként javaslatokat fogalmazunk meg a döntéshozók és jogalkalmazók számára. A kérdőív az újonnan hatályba lépő, a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (új Kbt.) rendelkezéseinek figyelembe vételével készült, de kérdései a jelenlegi állapotot tükrözik, s többek között arra is utalnak, a piaci szereplőknek mi a véleményük a később hatályba lépő szabályozással kapcsolatban.

A kérdőív személyes adatokra vonatkozó része opcionális, feldolgozása során az adatok kezelése anonim módon történik, azok semmilyen módon nem kerülnek nyilvánosságra.

személyes

1 [1]Mióta foglalkozik közbeszerzéssel? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- kevesebb, mint egy éve
- 1-5 éve
- több, mint 5 éve

2 [2]A közbeszerzési piac melyik területén szerzett tapasztalatokat? Kérjük, válassza ki a megfelelőt!

Amennyiben több válasz is megfelelő, a domináns választ kérjük jelölni! *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- ajánlattevői
- ajánlatkérői klasszikus
- ajánlatkérői közszolgáltató
- jogalkotói
- tanácsadói
- Egyéb

3 [3]Hol folytatja közbeszerzéssel kapcsolatos tevékenységét? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Kis- vagy középvállalkozás
- Nagyvállalat
- Közintézmény
- Egyéb

-

4 [4]Hogyan ítéli meg a hazai közbeszerzési piac fejlettségét? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	rendkívül gyenge színvonalú	gyenge színvonalú	közepes színvonalú	jó színvonalú	világszínvonalú
összességében a piac	☐	☐	☐	☐	☐
intézményrendszer tekintetében	☐	☐	☐	☐	☐

5 [5]Véleménye szerint a hazai közbeszerzés hatékonysága elérheti-e a profitorientált szféra beszerzési hatékonyságát? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

Igen

Nem

6 [6]Milyen mértékben tartja fontosnak az alábbi mérőszámokat a közbeszerzés hatékonyságának mérése szempontjából? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	egyáltalán nem fontos	kevésbé fontos	semleges	fontos	nagyon fontos
Eljárás hossza	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás rugalmassága	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás költsége	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás kockázata	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás adminisztrációja	☐	☐	☐	☐	☐

7 [7]Mi a véleménye a 2012-ben hatályba lépő új közbeszerzési törvény szabályozásáról? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	egyáltalán nem megfelelő	nem megfelelő	semleges	megfelelő	teljesen megfelelő
Eljárás hossza	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás rugalmassága	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás költsége	☐	☐	☐	☐	☐
Eljárás adminisztrációja	☐	☐	☐	☐	☐

8 [8]Véleménye szerint milyen mértékű lesz a közbeszerzési piac szabályozása hazánkban a 2012-ben hatályba lépő új közbeszerzési törvény ismeretében? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

Teljesen alulszabályozott lesz

Alulszabályozott lesz

Optimálisan szabályozott lesz

Inkább túlszabályozott lesz

Teljesen túlszabályozott lesz

9 [9]A közbeszerzést - jelenlegi gyakorlatát tekintve - milyen típusú kérdésnek tartja? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nem lényeges szempont	kevésbé lényeges szempont	semleges	fontos szempont	rendkívül fontos szempont
Jogi	☐	☐	☐	☐	☐
Gazdasági	☐	☐	☐	☐	☐
Műszaki	☐	☐	☐	☐	☐
Informatikai	☐	☐	☐	☐	☐

Kérjük, válassza ki, melyik felsorolt szempont mennyire fontos!

10 [10]Ön szerint a piac szereplői milyen mértékben tekinthetők felkészültnek, azaz milyen mértékben ismerik lehetőségeiket, a szabályozási környezetet, a gyakorlatot? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	felkészületlenek	kevésbé felkészültek	közepesen felkészültek	jól felkészültek	teljes mértékben felkészültek
Klasszikus ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Közszolgáltató ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Ajánlattevői oldal	☐	☐	☐	☐	☐
Tanácsadói oldal	☐	☐	☐	☐	☐
Jogalkotói oldal	☐	☐	☐	☐	☐
Támogatott szervezetek (nem Kbt. hatálya alá tartozó)	☐	☐	☐	☐	☐

Kérjük, válassza ki, melyik felsorolt szereplő mennyire felkészült!

11 [10]A beszerzés lebonyolítása szempontjából véleménye szerint a bonyolultabb, beszerzési szempontból racionálisabb megoldás (pl. keretmegállapodásos eljárás választása), vagy inkább a kevésbé bonyolult, kevésbé rugalmas megoldás irányába (pl. hiánypótlás lehetőségének szűkítése) mozdulnak a szereplők? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- a legkevésbé bürokratikus megoldást keresik
- próbálnak kevésbé bürokratikus megoldást találni
- egyensúlyi megoldást keresnek
- próbálnak racionális megoldást találni
- a legracionális megoldást keresik, függetlenül a bürokratikus eljárásrendtől

12 [11]Ön szerint hogyan lehetne a hazai közbeszerzés hatékonyságát növelni? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nem megfelelő megoldás	kevésbé megfelelő megoldás	közepesen megfelelő	jó megoldás	tökéletes megoldás
A törvény részletesebb szabályozásával	☐	☐	☐	☐	☐
A törvény szigorításával	☐	☐	☐	☐	☐
A törvényi	☐	☐	☐	☐	☐

	nem megfelelő megoldás	kevésbé megfelelő megoldás	közepesen megfelelő	jó megoldás	tökéletes megoldás
szabályozás könnyítésével					
A projektkultúra meghonosításával	☐	☐	☐	☐	☐
A közbeszerzési kultúra fejlődésével	☐	☐	☐	☐	☐
A korrupció visszaszorításával	☐	☐	☐	☐	☐
Tárgyalásos eljárás szabadabb alkalmazásával	☐	☐	☐	☐	☐
Az elektronikus beszerzési technikák bevezetésével	☐	☐	☐	☐	☐
Más EU tagállamok gyakorlatának megismerésével, bevezetésével hazánkban	☐	☐	☐	☐	☐

Kérjük, válassza ki, melyik felsorolt megoldás mennyire megfelelő Ön szerint!

13 [12]Ön szerint mennyire lehet a közbeszerzés akadály a innovációnak? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- egyáltalán nem akadályozza
- inkább nem akadályozza
- kis mértékben akadályozza
- jelentősen akadályozza
- teljes mértékben akadályozza az innovációt

Ilyen kockázat lehet: a közbeszerzés átfutási ideje alatt a gyors technológiai változások miatt elévülhet a beszerezni kívánt technológia, eljárás, termék; illetve a projekt komplexitása miatt nem lehet előre megbecsülni a közbeszerzési eljárás kimenetét stb.

14 [13]Véleménye szerint a közbeszerzés szabályozása esetében milyen mértékben hagyja érvényesülni a piaci folyamatokat? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- egyáltalán nem akadályozza
- inkább nem akadályozza
- kis mértékben akadályozza
- inkább akadályozza
- teljes mértékben akadályozza

15 [14]Ön szerint támogatja vagy gátolja a közbeszerzés a versenyt? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- teljes mértékben gátolja
- inkább gátolja
- se nem támogatja, se nem gátolja
- inkább támogatja

teljes mértékben támogatja

16 [15] Véleménye szerint melyek a szűk keresztmetszetek, leggyengébb pontok, problémás területek a hazai közbeszerzésben? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	egyáltalán nem lényeges	inkább nem lényeges	semleges	inkább lényeges	nagyon lényeges
Eljárás előkészítése	☐	☐	☐	☐	☐
Alkalmassági feltételek alkalmazhatósága	☐	☐	☐	☐	☐
Műszaki leírás	☐	☐	☐	☐	☐
Bírálati szempontok	☐	☐	☐	☐	☐
Hirdetményfeladás	☐	☐	☐	☐	☐
Értékelés	☐	☐	☐	☐	☐
Jogorvoslat	☐	☐	☐	☐	☐

Kérjük, válassza ki, melyik felsorolt terület mennyire számít problémaforrásnak Ön szerint!

17 [16] Mennyire tekinthető közbeszerzésünk „zöldnek”, azaz pl. a részszempontok, beszerzési tárgyak kialakításánál Ön szerint mennyiben veszik figyelembe az ajánlatkérők a környezetvédelmi szempontokat? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- egyáltalán nem veszik figyelembe
- inkább nem veszik figyelembe
- kis mértékben veszik figyelembe
- nagy mértékben figyelembe veszik
- teljes mértékben figyelembe veszik

18 [17] Mennyire tekinthető közbeszerzésünk "szociálisan érzékenynek", azaz pl. a részszempontok, beszerzési tárgyak kialakításánál Ön szerint mennyiben veszik figyelembe az ajánlatkérők a szociális szempontokat? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- egyáltalán nem veszik figyelembe
- inkább nem veszik figyelembe
- kis mértékben veszik figyelembe
- nagy mértékben figyelembe veszik
- teljes mértékben figyelembe veszik

19 [18] Milyen mértékben érvényesül a projektszemlélet a közbeszerzésben, azaz projektként kezelik-e az eljárás előkészítését, lebonyolítását vagy az ajánlattétel elkészítését, ahol együttműködnek a különböző szakterületek képviselői segítve és kiegészítve egymás munkáját? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- egyáltalán nem érvényesül
- inkább nem érvényesül
- kis mértékben érvényesül
- inkább érvényesül
- teljes mértékben érvényesül

20 [19] Mennyire tekinthető a közbeszerzési piac szereplőinek viselkedése etikusnak? Helyezze el a szereplőket ebből a szempontból! *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	teljesen etikátlan	etikátlan	semleges	etikus	teljes mértékben etikus
Klasszikus ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Közszolgáltató ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Ajánlattevői oldal	☐	☐	☐	☐	☐

21 [20]Véleménye szerint milyen mértékben tudja gátját szabni a közbeszerzési szabályozás a tisztességtelen versenynek (alkalmatlan ajánlattevők kiszűrése, ajánlattevő jogtalan előnyben részesítése, korrupció)? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- teljes mértékben gátolja
 inkább gátolja
 se nem támogatja, se nem gátolja
 inkább támogatja
 teljes mértékben támogatja

22 [21]Ismertesse, mely területeket tekinti korrupciós fertőzöttség szempontjából kiemelkedőnek hazánkban a közbeszerzés területén. *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	egyáltalán nem fertőzött	nem fertőzött	semleges	fertőzött	teljes mértékben fertőzött
Árubeszerzés	☐	☐	☐	☐	☐
Szolgáltatások beszerzése	☐	☐	☐	☐	☐
Építési beruházások	☐	☐	☐	☐	☐
Nagy becsült értékű beszerzések	☐	☐	☐	☐	☐
Alacsony becsült értékű beszerzések	☐	☐	☐	☐	☐
Klasszikus ajánlatkérők beszerzései	☐	☐	☐	☐	☐
Közszolgáltatók beszerzései	☐	☐	☐	☐	☐
Támogatott szervezetek beszerzései	☐	☐	☐	☐	☐

Kérem, válassza ki a fent felsorolt területek mellett, hogy melyik mennyire számít fertőzöttnak az Ön véleménye szerint!

23 [22]Kérjük, ismertesse, a közbeszerzési eljárás melyik elemét, részét milyen mértékben tartja korrupció szempontjából kockázatosnak! *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	egyáltalán nem kockázatos	nem kockázatos	semleges	kockázatos	teljes mértékben kockázatos
Eljárás előkészítése	☐	☐	☐	☐	☐
Ajánlattételi szakasz	☐	☐	☐	☐	☐
Bírálati szakasz	☐	☐	☐	☐	☐
Szerződéskötés	☐	☐	☐	☐	☐
Teljesítés	☐	☐	☐	☐	☐
Jogorvoslat	☐	☐	☐	☐	☐

Kérem, válassza ki a fent felsorolt eljárásrészek mellett, hogy melyik mennyire számít korrupció szempontjából kockázatosnak az Ön véleménye szerint!

24 [23]Mi a véleménye a hazai közbeszerzési kultúráról? Pl. Megfelelően viselkednek-e a piaci szereplők az előkészítő szakasztól a bírálatig, az ajánlattételtől a jogorvoslatig? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nagyon gyenge a kultúra	gyenge a kultúra	közepes	a kultúra a közepesnél jobban fejlett	a kultúra fejlett
Klasszikus ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Közszolgáltató ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Ajánlattevői oldal	☐	☐	☐	☐	☐
Tanácsadók	☐	☐	☐	☐	☐
Jogalkotók	☐	☐	☐	☐	☐

Kérem, válassza ki a fent felsorolt szereplők mellett, hogy melyik mennyire kulturált a közbeszerzés tekintetében!

25 [24]Mi a véleménye a hazai jogorvoslati kedvről, jogorvoslati hajlandóságról? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Nagyon alacsony mértékű
- Alacsony mértékű
- Közepes
- Közepesnél erősebb
- Túlzott mértékű

26 [25]Milyen mértékben elégedett a hazai jogorvoslati rendszer működésével? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Egyáltalán nem
- Kismértékben
- Közepesen
- Nagymértékben
- Teljes mértékben

27 [26]Véleménye szerint szükség van-e a közbeszerzés intézményrendszerének átalakítására? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Igen
- Nem

28 [27]Milyen mértékűnek tartja a közbeszerzési eljárásokat terhelő alábbi költségeket? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nagyon alacsony mértékű	alacsony mértékű	közepes mértékű	közepesenél magasabb	túlzott mértékű
Dokumentáció ára	☐	☐	☐	☐	☐
Jogorvoslati eljárás megindításának költsége	☐	☐	☐	☐	☐

29 [28] Véleménye szerint a közösségi eljárásokban az igazgatási szolgáltatási díj milyen mértékben befolyásolja a feleket a jogorvoslati eljárás megindításában? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Nem befolyásolja
- Kismértékben
- Közepesen
- Közepesenél erősebb mértékben
- Teljes mértékben befolyásolja

30 [29] Véleménye szerint milyen mértékben tölti be szerepét a Közbeszerzések Tanácsa? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Egyáltalán nem
- Inkább nem
- Kismértékben tölti be
- Inkább betölti
- Teljes mértékben betölti

31 [30] Ön szerint a közbeszerzés szereplői milyen mértékben informáltak pl. a szabályozás módosulásáról, az európai trendekről? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nem informáltak	kevésbé informáltak	közepesen	jól informáltak	teljes mértékben informáltak
Klasszikus ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Közszolgáltató ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Ajánlattevők	☐	☐	☐	☐	☐
Tanácsadók	☐	☐	☐	☐	☐
Jogalkotók	☐	☐	☐	☐	☐

Kérem, válassza ki a fent felsorolt szereplők mellett, hogy melyik mennyire informált az Ön véleménye szerint!

32 [31] Ön milyen adatokra, ismeretekre támaszkodik, mikor a közbeszerzéssel kapcsolatban informálódik? Milyen mértékben használja az alábbi forrásokat? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nem használom	alig használom	esetenként, néha használom	gyakran használom	minden nap használom
Közbeszerzések Tanácsa honlapja (www.kozbeszerzes.hu)	☐	☐	☐	☐	☐

	nem használom	alig használom	esetenként, néha használom	gyakran használom	minden nap használom
Központi Szolgáltatási Főigazgatóság honlapja (www.kozbeszerzes.gov.hu)	☐	☐	☐	☐	☐
Európai Unió Hivatalos Lapja elektronikus formában (www.ted.europa.eu)	☐	☐	☐	☐	☐

33 [32]Milyen mértékben elégedett az alábbi honlapok szolgáltatásaival? *
Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nem elégedett	kevésbé elégedett	semleges	elégedett	teljes mértékben elégedett
www.kozbeszerzes.hu	☐	☐	☐	☐	☐
www.kozbeszerzes.gov.hu	☐	☐	☐	☐	☐

34 [33]Véleménye szerint az elektronikus közbeszerzésre mennyire nyitottak a piac szereplői? Szívesen alkalmaznának-e elektronikus aukciót, vagy elektronikus aláírást, elektronikus katalógust a közbeszerzési eljárásaikban? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

	nem nyitottak	kevésbé nyitottak	közepesen	nyitottak	teljes mértékben nyitottak
Klasszikus ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Közszolgáltató ajánlatkérők	☐	☐	☐	☐	☐
Ajánlattevők	☐	☐	☐	☐	☐
Tanácsadók	☐	☐	☐	☐	☐
Jogalkotók	☐	☐	☐	☐	☐

Kérem, válassza ki a fent felsorolt szereplők mellett, hogy melyik mennyire nyitott az elektronikus megoldások alkalmazására az Ön véleménye szerint!

35 [34]Ön részt vett-e már elektronikus aukción/árlejtésen? (A kérdés nem csak a közbeszerzési piacon lefolytatott elektronikus árlejtésre vonatkozik, hanem általában.) *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Igen
Nem

36 [35]Véleménye szerint milyen mértékben alkalmas a hazai közbeszerzési piac elektronikus beszerzési technika (elektronikus ajánlattétel, e-aukció, e-katalógus, dinamikus beszerzési rendszer) alkalmazására? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

- Egyáltalán nem alkalmas
Inkább nem alkalmas
Kis mértékben alkalmas
Inkább alkalmas
Teljes mértékben alkalmas

37 [36]Véleménye szerint szükséges-e a közbeszerzési eljárások közvetlen ellenőrzése? *

Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül:

Igen

Nem

38 [37]Véleménye szerint szükséges-e a közbeszerzési eljárások közvetlen központi ellenőrzése? *

Kérem, jelöljön meg egy megfelelő választ minden felsorolt elem számára:

Igen Nem tudom Nem

A Központi Ellátási Főigazgatóságnál

Ajánlattevők helyben központosított törekvéseinek támogatására

39 [39]Kérjük, rendezze fontossági sorrendbe az alábbiakban megfogalmazott célokat, melyek a közbeszerzésen keresztül kerülnek megvalósításra: *

Kérem, számozza be az összes dobozt a választási sorrendjének megfelelően 1-től eddig: 9

Kis- és középvállalkozások támogatása

Körbetartozások csökkentése

Foglalkoztatás növelése

Szociális szempontok érvényre juttatása

Hatékony közpénz költés

Korrupció elleni küzdelem

Transzparencia

Környezetvédelem

Válság megoldása a beszerzések lassításával, megakadályozásával

40 [38]Mi a véleménye az új Kbt.-ről? Kérjük, írja le véleményét röviden! *

Kérem, írja ide a válaszát:

Ha betelt a téglalap, akkor az egérrel a jobb alsó sarkánál fogva nagyobbíthatja meg.

41 [40]Köszönjük hogy kitöltötte a kérdőívet! A kutatás eredményei a www.kozbeszku.hu honlapon kerülnek közzétételre.

Köszönjük, hogy kitöltötte a kérdőívet! A kutatás eredményei a www.kozbeszku.hu honlapon kerülnek közzétételre.

Jelen tanulmány a VERSENYKÉPESSÉG KUTATÁS MŰHELYTANULMÁNYSOROZAT kötetét képezi.
BCE Versenyképesség Kutató Központ
Kiadásért felelős: Chikán Attila igazgató
ISSN 1787-6915